Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 105. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 5-го ЧЕРВНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, JUNE 5, 1981 No. 105. VOL. LXXXVIII

ІСНО ЗГАДУЄ ПОДІЇ В УКРАЇНІ 40 РОКІВ ТОМУ

Джерзі Сиrі, Н. Дж. — Координаційна Рада Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій (ІСНО) видала в цьому місяці Звернення, як і Провід Українських Націоналістів, з приводу 40-річчя подій в Україні під час 1941 року, часу Другої світової війни, коли вся Україна палахкотіла передчуттям заграв боротьби на два фронти — проти совєтів і проти німців.

У Зверненні ІСНО пишеться про Похідні Групи, їх завдання і вклад у визвольний процес українського народу і підкреслюється жертву таких великих постатей України, як Олена Теліга, Олег Ольжич, Омелян Сеник-Грибівський, Микола Сціборський, Іван Рогач, Орест Чемеринський, Михайло Теліга, Зенон Домазар та інші, які йшли, не для того, — казала Олена Теліга — щоб „накидати згори нову ідею чужому середовищу. Лише зближаємось зі своїм народом, щоб спільними силами великим вогнем любови розпалити знову ті самі почування, які ніколи не згасали, почуття національної спільности та гострої окремішности."

Далі говориться у Зверненні про розкриття справжніх намірів німців, для яких Україна була лише пляцдармом розгри з Москвою за панування над світом і над Україною. Усвідомлення цієї правди привело Україну до організування самооборони, до чого вона дістала благословення свого проводу: „В січні 1942 році ПУН (Провід Українських Націоналістів) заініціював вручення німецькому урядові протестаційної ноти проти нищівної політики в Україні, яку підписали голова УНРади в Києві проф. Микола Величківський, голова УНРади у Львові Митрополит Андрей Шептицький, заступник голови Директорії УН-Республіки Андрій М. Лівицький, Гетьман Павло Скоропадський, голова Українських Комбатантів ген. Михайло Омелянович-Павленко і голова Проводу Українських Націоналістів полк. Андрій Мельник".

Закінчується це Звернення ІСНО закликом до українців у вільному світі згадати жертву життя і крови 40 років тому найкращих синів і дочок України і з пам'яттю про них скріплювати „сили української спільноти поза межами України", посилюючи тим нашу допомогу українському народові, що бореться „за державну суверенність на прадідній землі".

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС РАДИТИМЕ НА СОЮЗІВЦІ ПРОТЯГОМ НАСТУПНОГО ТИЖНЯ

Джерзі Сиrі, Н. Дж. — Звичайні річні наради Головного Уряду Українського Народного Союзу, цієї найстаршої, бо вже понад 87-літньої, і найбільшої української установи у Вільному Світі, які з уваги на їх важливість вважається „подією року", відбудуться на власній виховно-відпочинковій оселі Союзівці в Кергонксоні, Н. Й., протягом наступного тижня, починаючи від понеділка, 8-го червня. Головною метою таких щорічних нарад Головного Уряду УНС є перевірка стану і активностей установи в минулому році та встановлення плянів та завдань і цілей на черговий рік.

Наради, що їх попередить традиційна вже коротка церемонія на пошану патрона УНС Тараса Шевченка біля його пам'ятника, відкриє о год. 10-ій рано гол. предсідник д-р Іван Флис та запропонує їх програму, в якій передбачається: звітування головних урядовців та дискусію над звітами, наради поодиноких комісій і їх звітування та дискусію над їхніми звітами, розгляд внесень і пропозицій для добра організації і громади та, вкінці, схвалення відповідних резолюцій і рекомендацій та постанов, що мають правити за завдання та напрямні праці Головного Екзекутивного Комітету.

У річних нарадах Головного Уряду УНСоюзу беруть участь —

Головні екзекутивні урядовці: головний предсідник

Члени Головного Уряду УНСоюзу на Союзівці.

д-р Іван О. Флис, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний директор для Канади сенатор Павло Юзик, заступниця головного предсідника пані Марія Душник, головний секретар Володимир Я. Сохан, головний касир пані Уляна М. Дячук та головний організатор Василь Оріховський.

Головні контролери: д-р Богдан Футей, проф. Іван Телюк, о. протопресв. Степан Біляк, проф. д-р Богдан Гнатюк та мгр Іван Геврик;

Головні радні: інж. Анатолій Дорошенко, пані Текля Мороз, Андрій Джула, д-р Аскольд Лозинський, проф. Тарас Шмагала, пані Анна Гарас, пані Галина Олек, Василь Дідюк, Іван Одежинський, мгр Мирослав Кальба, Микола Хоманчук, Роман Куропась, Михайло Сорока і Євген Репета.

Крім головних урядовців на річних нарадах звітують і відповідають на запити та дискусію головний редактор Зенон Снилик і управитель Союзівки Володимир Квас.

У річних нарадах Головного Уряду УНС беруть також участь — з правом дорадчого голосу — його Почесні члени: Роман Слободян, Марія Демидчук-Чучман, Володимир Дідик, інж. Степан Куропась, проф. д-р Ярослав Падох, Йосип Лисогір, пані Ґеновефа Жеребняк, д-р Анна Чопик, Богдан Зорич і Володимир Запаранюк та редактор-емерит Антін Драган.

Один із почесних членів, колишній довголітній головний контролер св. п. Іван В. Іванчук, помер минулого тижня від покалічень у нещасливому випадку.

Цьогорічні річні наради Головного Уряду УНС будуть останніми в його чотирирічній каденції, бо на наступний 1982 рік випадає вже 30-та з черги звичайна Конвенція УНС, яка відбудеться в травні в Рочестері, Н. Й.

РОБІТНИК М. ПОГИБА ПИШЕ ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Ню Йорк, Н.Й. (Н.Світлична). — Закордонне представництво Української Гельсінкської групи опублікувало цінний документ, який адресував Українській правозахисній групі та міжнародному робітничому рухові ув'язнений київський робітник.

Групі невідомо докладніше про автора цього документу, але зі змісту його „Відкритого листа" видно, що це людина мужня, безкомпромісова, яку хвилює не стільки власна доля, скільки доля безправного, зацькованого совєтського суспільства, насамперед його найчисельнішої і найбільш експлуатованої кляси трудящих.

На тлі активізації робітничого руху в Польщі, який сьогодні привертає увагу всього світу до становища робітників у країнах соціялістичного бльоку, голос українського робітника звучить особливо актуально і значущо. Текст листа, писаного 4-го листопада 1980 року, подає Група в перекладі з російської мови.

Українській Правозахисній Групі

Копія:
Комітетові Захисту Прав і Свобод при ОН
від громадянина СССР Погиби Миколи Трохимовича, 1936 року народження, що перебуває в ув'язненні за адресою: Київська область ст. Буча, п/с ЮА —45/85.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Це не таємниця, що в Совєтському Союзі від дня його виникнення й до сьогоднішнього дня державна влада грубо топтала і топче елементарні права людини. Це нехтування і пряма сваволя найбільшою мірою зачіпає трудящу людину, яку по суті позбавлено можливости боротися в нашій країні з політичним та соціяльно-економічним гнітом.

Один з таких прикладів — моє життя і моя так звана

(Закінчення на стор. 5)

ЗСА допомагають в обороні проти аґресії Лівії

Вашінгтон. — Після недавньої інтервенції лівійських збройних сил в республіці Чад, наслідком чого переміг в громадянській війні прихильник Лівії, нові збройні контингенти з Лівії ввійшли до Чаду. Тепер в загальному в Чаді є 6,000 до 7,000 лівійських вояків озброєних модерною совєтською зброєю, вишколених совєтськими інструкторами і ведених при помочі совєтських дорадників. В додатку до цього лівійські емісарі разом з кубинськими і під керівництвом московських організують дальші насильні переміни урядів в Африці. Одночасно з тим на терені Лівії щораз більше таборів для вишколу міжнародних терористів.

У Державному департаменті у Вашінгтоні відбулася конференція для світових справ, на якій виступив Честер А. Кракер, керівник американської політики в Африці. Кракер повідомив: „Уряд ЗСА глибоко стурбований, як і інші уряди, лівійським інтервенціонізмом в Африці, а особливо присутністю лівійських військ у Чаді. З тієї та з інших причин Уряд президента Роналда Реґена є рішений підтримувати всі держави, які готові протиставитися таким фактам, як мав місце в Чаді. Ту свою політику ми вважаємо постійною. Свої зобов'язання підтримувати й захищати безпеку африканських народів ЗСА не трактують легко. А керівник групи в Державному департаменті, яка розпрацьовує проблему тероризму Антоні Квейнтон назвав Лівію „святим патроном тероризму, який безперервно школить терористів з усіх частин світу."

Політика ЗСА не обмежується до деклярацій, але з хвилиною усунення лівійських дипломатичних представників з Вашінгтону ввійшла в стадію оперативности і конкретних потягнень. Практичні потягнення на тому відтинку йдуть у різних напрямках. Це насамперед збільшення фінансової допомоги тим, що загрожені, або можуть бути загрожені Лівією. Відтак це організування міжнародної ізоляції Лівії. По тій лінії незабаром має відбутися чергова зустріч країн Організації африканської єдности, які займаються проблемою лівійської аґресивности і організацією практичних кроків проти неї. Для допомоги цьому завданню Вашінгтон намагається притягнути й інші великодержави.

Під кінець цього тижня прибуває до Вашінгтону Кльод Шейсон, міністер закордонних справ нового уряду Франції і в програмі розмов з ним є також і ця справа. Франція спеціяльно заінтересована Чадом і іншими сусідніми країнами, бо вони колись входили в склад французької системи.

„Ластівка" з Австралії на ювілей С. Т. „Україна"

На святкування 70-річчя С. Т. „України" до ЗСА з Австралії прибув Омелян Бучацький, всесторонній спортовець, найкращий український гокеїст і кошиківкар у свій час у Львові, редактор і журналіст, тренер і опікун молоді, який виховав цілі покоління української молоді на добрих спортовців, професіоналістів і цінних українських громадян. Ця справжня „Ластівка з Австралії" з'явилася тут у ці дні, коли якраз підготовляються ювілейні святкування Спортового Товариства „Україна" у її славне 70-річчя, в днях 20-го і 21-го червня, що ними займаються спеціяльний комітет і УСО „Тризуб" у Філядельфії. Там же в ці дні відбудуться Спортові ігрища й бенкет, на які звідусіль із світу з'їдуться спортовці-українці, які вже за свого життя встигли вписати свої імена на золоті сторінки історії українського спорту. Серед них Омелян Бучацький займає почесне місце. Одною з перших установ, що її відвідав гість з Австралії — був УНС і В-во „Свобода". На світлині сидять (зліва): Омелян Бучацький і ред. Олег Лисяк. За ними стоять Зенон Снилик, головний редактор „Свободи" і учень тренера Бучацького з кошиківки в таборі в Міттенвальді, Німеччина, сам відомий колишній український футболіст, учасник трьох світових Олімпіяд; і Володимир Сохан, головний секретар Українського Народного Союзу, якого також тренував О.Бучацький у гокею у Львові.

ПИСЬМЕННИК І ЖУРНАЛІСТ Роберт Мосс, який недавно опублікував книжку на тему використовування совєтською шпигунською сіткою американських засобів масової інформації заявив на спеціяльній конференції Ліґи проти зневлавлення Бнай Брит, що на протязі двох чергових років міжнародний тероризм значно пошириться також на територію З'єднаних Стейтів Америки. Він зокрема підкреслив факт, що Палестинська Визвольна Організація формує на терені ЗСА свої ячейки, які у відповідній хвилині діятимуть під наказом Москви. Свою діяльність вони зокрема спрямовуватимуть на знищення енерґетичних інсталяцій, атомових електростанцій, військових об'єктів тощо. На думку Мосса ПВО повністю підпорядковане Москві, для якого вона виконує шпигунську і диверсійну діяльність в чужих країнах. Посилення тероризму в ЗСА є в інтересі Москви й інших комуністичних держав, — заявив Мосс, — щоб створити в цій країні хаос і замішання. Мосс також обвинуватив американську розвідчу службу, яка не може дати собі ради із совєтськими шпигунами на американському континенті.

У світі

ПІСЛЯ ВБИВСТВА головного репрезентанта Палестинської Визвольної Організації Наїма Хадера в Брюсселі слідство не виявило ніяких слідів убивці. Вбивця підійшов до своєї жертви вранці в понеділок, 1-го червня, коли Хадер опускав дім. Він вистрілив у Хадера шість разів і вбив його на місці. Свідки дали докладний опис напасника, але все таки поліція не змогла натрапити на його слід. Слідство ускладнене тим, що тепер не знати, з яких кіл походить напасник. Є дві теорії: одні кажуть, що цього доконав висланник ізраїльської секретної служби, інші впевнені в тому, що Хадер згинув з рук крайнього терориста наслідком внутрішньої боротьби, яка знову набирає загострених форм. Хадер був палестинцем християнського віроісповідання, який від 1976 року працював для ПВО в Брюсселі при головній кватирі Спільного Ринку Европейських Держав.

НОВИЙ УРЯД у Банглядеші повідомив про масові арешти серед високих старшин після вбивства президента Зія Рагмана і про спроби державного перевороту. Дотепер арештовано понад 20 старшин, а деяких убито в часі арешту, коли вони ставили спротив, або намагалися втекти. Серед убитих є також лідер перевороту генерал Мохаммед Абдул Манзур. Уряд приспішив судову процедуру, щоб якнайскорше пройшов суд над змовниками та можна було повернутися до нормальних справ. Судити змовників буде військовий трибунал, очолений генералом. Вбивство президента Рагмана загально вважають великим ударом для Банґлядешу, бо він виявив був свої великі керівні здібності й захищав інтереси загалу та не допускав до творення різних клік і груп. Новий президент, який досі був віцепрезидентом є 75-тирічним суддею. Він вестиме справи країни впродовж найближчих шести місяців, протягом яких мусять відбутися вибори нового президента.

ДОВКОЛА ПРЕЗИДЕНТА Ірану Абольгассана Бані Садра затискається перстень, що може скінчитися не лише його усуненням, але також може навіть значно гіршими наслідками. З доручення аятолли Хомейні вже раніше створено комісію, яка має перевірити поведінку президента. Останнім часом почалися проти нього публічні акти з боку ісламських фанатиків. Так само Хомейні знову виступив проти нього, не називаючи його прізвища. Припускають, що вороги Бані-Садра розпочали цю велику акцію цькування, щоб змусити його до резиґнації або втечі за кордон. Але тому, що він ані не резиґнує, ані не тікає, кількість закидів і виступів проти нього щораз більша. Останнього часу прокуратура, яка складається в першу чергу з різної ранґи мулл, арештувала близького співробітника президента Бані-Садра і члена його найближчого штабу Манучара Масуді. Масуді арештовано з групою 15-ти людей, яких обвинувачують у протидержавній діяльності. Спостерігачі іранської сцени припускають, що йдеться про зібрання безпосередніх „доказів" злочинної діяльности президента. Як показує практика ісламського Ірану, арештовані і переслухувані рідко коли мають силу витримати й заперечити твердження слідчих органів.

ЕСПАНСЬКИЙ УРЯД прем'єра Леопольда Кальва Сотельо приспішує заходи для приступлення Еспанії до НАТО. Еспанія буде 16-им членом НАТО. Дотепер вона не могла вступити до НАТО, хоч були численні спроби для цього, бо деякі европейські країни, зокрема Франція, не хотіли допустити Еспанії до НАТО, доки в Еспанії панував режим генерала Франка.

В Америці

В ДЕРЖАВНОМУ ДЕПАРТАМЕНТІ відбулася у вівторок, 2-го червня ц. р. спеціяльна конференція-зустріч високих урядовців департаменту з журналістами, на якій було порушено багато справ міжнародної і внутрішньої політики. Головну доповідь на цій зустрічі виголосив Волтер Джей Стоссел, колишній амбасадор у Варшаві і Москві, а тепер заступник державного секретаря для політичних справ. У своєму виступі Стоссел докладно з'ясував політичні напрямні Уряду президента Роналда Реґена, з підкресленням кризових ситуацій на Близькому Сході і в Польщі. Крім Стоссела виступали ще Джан Е. Скенлен, заступник державного секретаря для европейських справ, Роберт Д. Горматс, заступник секретаря для економічних справ, Дейвід Р. Джерґен, дорадник Президента в економічних справах. Крім вже згаданої, були ще порушені справи Південної Африки, Латинської Америки, обмірковано справу тероризму в світі і З'єднаних Стейтах Америки. В пополудневих годинах до зібраних промовляв державний секретар Алексадер Гейґ, а вечором відбулось прийняття для учасників нарад.

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ безпосередньо і Пентаґон посередньо зацікавлені у слідстві шпигунської діяльности лейтенанта Кристофера Кука, який без порозуміння із своїми зверхниками кількаразово відвідував совєтську амбасаду у Вашінґтоні і правдоподібно передавав її урядовцям таємні документи, які відносилися до американської ракетної зброї, зокрема ракетної системи Титан. Цю систему тепер треба переставляти і міняти всі коди у зв'язку з цією аферою. Речники Департаменту справедливости дорікають військовому командуванню, що воно поробило цілий ряд помилок у трактуванні Кука, обіцяючи йому навіть імунітет, тобто недоторканість, якщо він признається до вини і розкаже докладно, що було передано совєтським представникам. Таким способом командування хотіло врятувати деякі ракетні проєкти, але такий підхід знайшов загальний осуд. Тепер лейтенанта Кука поставлено у стан обвинувачення і він стане перед військовим судом за шпигунство в користь Совєтського Союзу.

НЮ ЙОРК і до певної міри цілу Америку потрясло до глибини серця чергове брутальне вбивство чотирирічної дитини її власною матірю. Як інформують поліційні речники 33-річна мати Джуді Боджарскі поклала свою дочку Джоен до ванни з горячою водою тільки за те, що вона не хотіла чи не могла споживати їжі. Така „кара", яка закінчилась попеченням дитини і опісля її смертю в шпиталі, сколихнула спільнотою, яка тепер домагається гострого покарання матері. Сусіди ствердили після цього випадку, що Джуді Боджарскі взагалі знущалася над своєю дитиною, часто побивала її до крови, виганяла в зимі в піжамі на холод тощо. Сусіди зверталися в цій справі до Відділу здоров'я і громадської обслуги при міському уряді, який однак нічого не зробив, щоб охоронити дитину.

ДО З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ знову прибула відома опікунка бідних, зокрема в азійських країнах, Мати Тереса з Калькутти, яка отримала нагороду Нобеля і була свого часу прийнята головами багатьох держав, з якими вона розмовляла на тему поширення допомоги для бідного прошарку населення в Індії й інших країнах. Мати Тереса по дорозі до Вашінґтону, де вона виступить на семінарі плянування родин, відвідала, як і під час першого перебування в ЗСА, зібрання сестер милосердя в Бронксі, які займаються харетативною діяльністю.

Франція вимагає зменшення совєтської збройної сили

Бонн, Західня Німеччина. — Новий міністер закордонних справ в уряді соціяліста Франсуа Міттерана, нового президента Франції Кльод Шейсон, відбув розмови в Бонні зі західньонімецькими державними керманичами, а в першу чергу з міністром закордонних справ Західньої Німеччини Гансом-Дітріхом Ґеншером. У тих розмовах він заявив, що Франція вимагає від Москви зменшення її збройних сил в Европі.

Вже в передвиборчій кампанії, а опісля після вибору на президента Франції, Франсуа Міттерана виразно домагався зменшення совєтської збройної сили, а тим самим зменшення загрози для Західньої Европи. Він заявив, що коли Москва того не зробить, тоді Европі не залишиться нічого іншого, як примістити ракети у різних країнах Европи як противагу до совєтських збройних сил, а зокрема до совєтських атомових ракет. В пляні є примістити американські ракети типу Першінґ-2. Таким чином Міттеран заявив виразнішу і рішучішу поставу, як це передтим робив попередній президент Валєрі Жіскар д'Естен. Так само у справі Ізраїля Міттеран займає прихильнішу поставу від д'Естена.

Міністер Шейсон, у своїх розмовах з канцлером Західньої Німеччини Гельмутом Шмідтом, а відтак з іншими німецькими лідерами, а в першу чергу з міністром закордонних справ Ґеншером потвердив дотеперішню поставу в усіх засадничих питаннях закордонної політики. Про совєтські ракети СС-20 в Европі він сказав: „Мусимо зредукувати той нещасливий розвиток подій. Совєтські ракети повністю змінили рівновагу сил.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00, UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Волл стріт опонує

Боротьба за обниження податків та за переведення у життя ширших господарських плянів президента Роналда Регена загострюється. Значна частина американського фінансового світу ставиться до плянів Президента скептично, або з огляду на свої вужчі інтереси протиставиться тим плянам. Президент був змушений висловитися критично про таке поступування, а тим самим закликати американську фінансієру до співпраці у переведенні в життя його плянів.

Господарське положення ЗСА є в критичному стані. Хоча показники загального валового продукту зросли, одначе інфляція ще далі є основною загрозою. Крім цього останній місяць виявив значний дефіцит у міжнародній торгівлі, а зависокі ціни американських виробів загрожують дальшим ускладненням американського експорту за кордон. Зате чужі вироби заливають американський внутрішній ринок на щораз нових відтинках і загрожують йому своїми нижчими цінами та кращою якістю продуктів, у чому відстають американські вироби в багатьох ділянках.

Пляни президента Регена в багатьох відношеннях — незвичні. Наприклад, деякі економісти підносять факт, що обнижка податків збільшить інфляцію, проти якої Президент бореться. Так само пляни Президента збільшити воєнну продукцію повинні, на думку цих економістів, збільшити інфляційний натиск. Високі відсотки, які є одним з важливих засобів у боротьбі з інфляцією, спричинюють відплив інвестиційних фондів із різних ділянок, створивши зовсім нову фінансову ділянку „грошових фондів", які забирають щораз більшу частину фінансових резерв із ринку. Через те ціни бондів значно впали й далі падають, а так само фонди відпливають з біржі. Власне ті фірми й одиниці, що продажем-купном тих цінностей займаються, першими виступили проти плянів Президента.

Президент Реген підкреслив, що поступування тих фінансових кіл є „споглядання на господарське положення через дуже вузьке скло. Я ніколи не вважаю Волл стріту за джерело добрих економічних оцінок. Ті кола сидять і тільки спостерігають, що на їхню думку може змінити відсоткову стопу і вплинути на ринок бондів". На реакцію біржевих фірм не треба було довго чекати. Поставу біржевих кіл висловив перший віцепрезидент одної з найбільших біржевих фірм Бейк, Гелси, Стюарт, Шілдс. Він сказав: „Я не думаю, що коментарі Президента оправдані. Нарікання Волл стріту оправдані і вони загально прийняті зі зрозумінням".

Засуджуючи Волл стріт і його економістів, Президент має на увазі те, що вони бачать і зацікавлені тільки зисками, прибутками і то негайними. Цілість господарської політики, її майбутнє, її пов'язаність і ширші перспективи ці економісти-мало, а не раз навіть зовсім не узгляднюють.

Одначе до критичної постави Волл стріту долучуються й інші елементи, які ослаблюють позицію Президента і його намагання перевести економічні зміни. Наприклад, відкинення Сенатом пропозиції Президента в справі змін у соціяльному забезпеченні 86 на 0 голосів поважно ослабило його можливості на успіх в обидвох палатах. Подібно як Волл стріт так і різні інші „спешел інтерестс" дивляться на господарське положення крізь „дуже вузьке скло". Заісновує небезпека, що більшість власне тих, „спешел інтерестс" зіллється в один великий фронт проти змін, що їх намагається впровадити президент Реґен.

Очевидно, що пропозицій Президента не можна приймати безкритично, ані також бути впевненим, що всі вони, якщо будуть прийняті обидвома палатами Конґресу, принесуть покращання. В тому запоруки немає. Але одне певне: змін в господарському житті треба, й то змін — всебічних і глибоких. І тому не вистачає сама тільки критика пропозицій Президента, а слід вимагати від тих, які критикують їхніх протипропозицій.

ІНДІЯ І КИТАЙ

Т.Т.

Під адресою Індії і її теперішнього уряду, очоленого Індірою Ганді, є багато різних застережень у західньому світі, зокрема в ЗСА. І зовсім оправдано. Індія з ініціятиви прем'єра Індіри Ганді пов'язується щораз тісніше з Москвою. Поштовхувана ресантиментами проти західнього звіту, а чи може на підставі фальшивих геополітичних спекуляцій, вона вже не раз ставала знаряддям російської політики, точніше знаряддям російського імперіялізму. Спроби Вашінгтону і інших промислових країн Заходу завернути Індію з тієї дороги не дали успіхів. Останньо спроби в цьому напрямі є з боку КНР.

СССР і Індія проти Пакістану

Неоправдана проросійська постава Індіри Ганді особливо яскраво проявила себе у випадку совєтського нападу на Афганістан. Насильне включення Афганістану в склад системи совєтських сателітів раніше чи пізніше потягне за собою трагічні наслідки для Індії. Не зважаючи на це, прем'єр Ганді поступає немов би зовсім не помічала того закономірного розвитку подій. Замість шукати захисту противаги наступаючій совєтській потузі Індіра Ганді прокладає їй шлях. Індія самотужки входить у совєтську орбіту й силою того факту стає одним з її елементів. Найяскравіше видно це у випадку Афганістану, а ще більше Пакістану. Пакістан географічно, історично, культурно — її найближчий сусід. Колись одна державна система, а тепер поділені на дві, вони завжди будуть найближчими сусідами. Але замість підтримувати загрожений Москвою Пакістан, Індія допомагає Москві. Рік тому могло здаватися, що після зустрічі Індіри Ганді з президентом Пакістану Мохаммедом Зія уль-Гаком в Солсбері, столиці Зімбабве, в часі проголошення тієї країни, колишньої британської колонії, самостійною державою чорних, наступить зміна у відносинах між тими двома країнами, але в короткому часі все ввійшло в старі рейки й Індія знову опинилася в полоні совєтських впливів і совєтської політики.

Західні держави, насамперед ЗСА і Великобританія, робили настирливі протизаходи, одначе без вислідку. Останнє перебування прем'єра Великобританії Маргарет Тачер у Ню Делі не лише, що не принесло позитивних наслідків, але довело до додаткового погіршення відносин між тими двома країнами. Представники преси й громадськости Індії ставили їй різні викликаючі запити, на які вона відповідала рішуче й твердо, що не завжди подобалося питаючим.

У цій ситуації Пекін активно включився у розвиток подій. Затіснення стосунків між Індією й Совєтським Союзом найбільш загрозливе Китаєві, що його пляново й консеквентно обкружує Москва. В тому перстені, яким Москва хоче замкнути й задушити Китай, Індія грає величезну ролю. Після окупації совєтськими військами Афганістану — Індія є черговою очевидною ланкою у ньому.

Перші кроки до зближення

Першу докладнішу вістку про ініціятиву Пекіну подав міністер фінансів Індії Р. Венкатараман в часі конференції Банку для азійського розвитку в Гонолюлю. Венкатараман дискретно, але послідовно продовжував ту нитку, покищо тонку нитку, яку сплели Денґ Шіяопінґ і індійський парляментарист Субраманіян Свамі в часі гостини останнього у Пекіні. Денґ підкреслив бажання Китаю зблизитися з Індією й розпочати поширену співпрацю, в першу чергу господарську, а відтак і на інших відтинках. Добросусідські відносини між тими обидвома країнами зірвав збройний наступ КНР в жовтні 1962 року на територію Індії, у висліді якого Китай приєднав кусень спірної території. Йшлося про терен у Гімалаях, який англійці приєднали до території своєї тодішньої Індії на підставі так званої лінії М'Магона. „Лінію М'Магона" визначили англійці на чолі з уповноваженим Артуром Генрі М'Магоном 1914 року, не зважаючи на спротив китайських делеґатів, і забрали „для вирівняння границі" частину китайської території. Усі китайські уряди з того часу оспорювали цю лінію й домагалися звороту своєї території, але щойно червоний Китай рішив силою відібрати її, коли переговори з Індією до нічого не довели.

Міністер Венкатараман у часі свого перебування у Гонолюлю заявив: „Ми хочемо поділити з Китаєм наші здобутки в ділянці технології малої індустрії, що її ми особливо розвинули. Наша велика індустрія відстає". Власне осягами в тій ділянці, які здобув Китай, хоче зі свого боку покористуватися Індія. Як також Індія хоче за всяку ціну покористуватися китайською аґрикультурою. Китай з одним більйоном населення продукує річно в гірших під кожним оглядом умовах, як в Індії, 300 мільйонів тонн збіжжя, а Індія із 600 мільйоновим населенням, тільки 130 мільйонів зерна.

На думку міністра Венкатарамана, і в інших ділянках є величезні можливості корисної співпраці. Наприклад, Китай продукує різними засобами, на особу, чотири рази більше енергії, як Індія і Індії треба від нього в тій ділянці багато навчитися, а зате Індія має значно вищу технологію електрівень і досвід у ділянці обслуги й використання атомових електрівень, як Китай.

Спільні інтереси

Крім тих очевидних обопільних господарських інтересів обидві країни пов'язані географічним і геополітичним положенням, яке творить з них союзників, а не противників Тим більше, що Москва сьогодні вже загрожує Китаєві, але завтра, коли її не спинити, загрожуватиме Індії. Одначе принаймні покищо індійсько-китайському зближенні на перешкоді — теперішня тісна співпраця Індії із Совєтським Союзом. Ця співпраця довела до того, що Індія закупила в СССР величезні кількості модерної зброї, переозброює свої збройні сили на совєтський лад, а в політиці з правила підтримує совєтські позиції.

Одначе велика потреба заставила Китай присвятити максимум уваги справі нормалізації й поліпшенню відносин та поширенню співпраці з Індією. Коли Денґ мав розмови з парляментаристом Свамі, він сказав таке: „Індія вже більше не є совєтським клієнтом", бажаючи в той спосіб приспішити розвиток дружніх відносин. Ще 1980 року міністер закордонних справ КНР Гуанґ Гуа мав відвідати Індію. Тоді з тієї запляновaної поїздки нічого не вийшло. Але тепер Денґ заповів, що вона відбудеться і то відбудеться дуже швидко. Значить, після переборення великих труднощів, недовір'я і сумнівів Індія і Китай шукають зближення. Зближення і співпраці між тими двома, найбільшими під оглядом кількос-

(Продовження на ст. 6)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

редаґує Лев Яцкевич

Історія гелікоптера

Невдачна спроба визволити американських закладників в Ірані з допомогою гелікоптерів, поставила цей модерний тип літаків у центрі уваги цілого світу. Гелікоптери не придатні до льотів на далекі віддстані так, як літаки, зате вони мають над ними цю перевагу, що можуть підноситися та приземлюватися у вертикальнім напрямі. Дія гелікоптерів базується на тій самій основі, що зброя австралійських бушменів — бумеранґ та ширяння у повітрі маленького птаха, колібрі.

Із винаходом літака, а в тому і гелікоптера, зв'язана давня леґенда про Дедаля, архітектора кретенського короля Міноса та його сина Ікара, які припняли собі до плечей крила, зроблені з орлиних пер та воску диких бджіл, піднявшися із високої скелі в повітря. На жаль, Ікар, не зважаючи на пересторогу батька, щоб не летів зависоко вгору, в захваті льоту, піднявся заблизько сонця, що стопило віск його крил і він впав стрімголов у хвилі темного, мов вино, моря.

Першою людиною, що займалася ідеєю гелікоптера, був фльорентійський мистець та науковий дослідник Леонардо да Вінчі. Існує багато доказів на те, що він навіть, будував малі моделі гелікоптерів, що були устатковані рухомими крилами та нагадували наші модерні пропелери.

Леонардо да Вінчі мав багато послідовників, на чолі з геніяльним американським винахідником Едісоном, який експериментував з гелікоптером, устаткованим горизонтальним ротором, з погоном електричного мотору.

До Першої світової війни було споруджено багато машин для вертикального підносу і льоту в повітрі. І хоча, жадна з них не виявила практичної вартости, проте вони стали вагомим звеном у розвитку гелікоптера.

Перший практичний гелікоптер спорудив у 1936 році німецький інженер Гайнріх Фоке, використавши ідею завісного (від слова завіса) ротаційного пропелера, еспанського інженера Хуано деля Сієрви, винахідника автожира (вертоліту). На жаль, його гелікоптер обертався в часі льоту, в протилежному напрямі до руху ротора. Цей недолік усунув наш земляк, києвлянин Ігор Сікорський, що збудував в 1937 році перший однороторовий гелікоптер з протикрутильним пропелером на хвості. Ігор Сікорський, аеронавтичний інженер, студіював у Політехнічнім інституті в Києві й Парижі та в часі Першої Світової війни запроєктував декілька вдалих моделів військових літаків для російської авіяції. По большевицькій революції, він виеміґрував до ЗСА, де за грошовою допомогою композитора Сергія Рахманінова та його друзів, заснував фабрику гелікоптерів (Юнайтед Еркрафт Ко.) у Стредфорді, Коннектикат. Заслугою Сікорського в розвитку гелікоптерів була його нова ідея збалянсування крутильного моменту горизонтального ротору з допомогою другого горизонтального ротору, вмонтованого на тій самій осі, що обертався у протилежному напрямі.

В основі маємо два типи літаків: з нерухомими та ротаційними крилами. Літаки з ротаційними крилами, що мають назву роторів, розподіляються на дві групи, на т. зв. автожир та гелікоптер Різниця поміж автожиром та гелікоптером основується на тому, що автожир, крім ротору має ще напереді звичайний пропелер. В часі обороту пропелера, струмінь повітря зумовлює крутіння горизонтального ротору, змонтованого на його спині. В гелікоптері, крутіння горизонтального ротору відбувається за рахунок погону мотору та зубчастих коліс. Гелікоптер має всебічне застосування у контролі лісових пожеж, надбережного та гірського рятівництва, геологічного обсліду, протикомашного розпилювання та поліційної і журналістичної служби. Окрему, дуже важливу, ролю сповняють гелікоптери в військовій службі, як засоби транспорту, для перевозу людей та розвідчих дій.

Минулого року, англійська летунська фірма „Бритиш Ервейз" замовила в американській фабриці літаків „Боїнґ", на суму 33 мільйонів долярів вантажні гелікоптери, що мають назву „Боїнґ-Чайнук", для обслуги своїх нафтових веж на Північнім морі. Ті гелікоптери можуть перевозити 44 пасажири та 14 тонн вантажу на відстань 600 миль із швидкістю 260 миль на годину. Комерційні „Чайнуки" поєднують велику справність, комфорт та безпеку льоту.

КЛОПІТ З ТУРЕЦЬКИМИ СЕЗОНОВИМИ РОБІТНИКАМИ

(В.Д.). — Хоча заяви італійської поліції про це, що турецький терорист Меґмет Алі Аджа, який намагався застрілити Папу Івана Павла II в Римі, жив якийсь час серед турецьких еміґрантів у Західній Німеччині, не мають офіційного підтвердження в Бонні, сама згадка про його перебування у Німеччині створила дипломатичні труднощі між Бонном і Анкарою.

Німецький уряд, заявивши офіційно, що немає ніяких даних на це, що Аджа жив якийсь час у Західній Німеччині, відкинув критику турецького уряду щодо „нездібности" німецької поліції, сказавши також, що інформації турецького уряду відносно Аджі були „невистачальні" та ввели в блуд німецькі власті, що радше утруднило як допомогло в пошукуванні за турецькими терористами.

Хоча німецький уряд припинив сезонову еміґрацію із різних европейських країн і Туреччини шість років тому, в Західній Німеччині живе далі понад чотири мільйони чужинців, а серед них є 1,400,000 турків. Згідно з опінією боннського уряду.

внутрішні економічні і політичні відносини в Туреччині на початках 1970-их років довели до поляризації турецьких еміґрантів у Німеччині, давши почин до повстання войовничо-терористичних груп. Німецькі урядові чинники подають,

що на території Німеччини є біля 50,000 турецьких радикальних груп, із цього більше як половина (26,000) належить до радикально-правого крила, а решта є лівої орієнтації.

„Ці екстремісти намагаються контролювати щоденне життя робітників; вони наказують, що робітники мають робити, де ходити і з ким втримувати особисті чи навіть родинні зв'язки. В загальному, вони, ці робітники, живуть в атмосфері залякування", — це опінія німецьких властей.

Ліві німецькі угрупування мають т. зв. Федерацію Турецьких Робітничих Організацій у Німеччині, яка об'єднує 20,000 членів і є зв'язана з розв'язаною Турецькою Комуністичною партією в Туреччині. Німецькі профспілки не хочуть мати нічого спільного з цією федерацією, бо її контролюють комуністи-турки зі Східньої Німеччини.

Найбільшою консервативно-правою організацією турків у Західній Німеччині є т. зв. Федерація Турецьких Демократично-Ідеалістичних Асоціяцій, яка нараховує понад 35,000 в Німеччині і 15,000 осіб в інших країнах Західньої Европи. Ця остання група є під впливом Національної Партії Акції, що її розв'язав у Туреччині військовий уряд.

Метою цієї групи є пропаґувати ідею турецької імперії, базованій на турецькому ісслямі, відкинувши вартості культури західнього світу.

Фінансова допомога в підтримці діяльности цим організаціям, приходить від членів та багатих „анґелів-спонзорів". Ліві групи, згідно з німецькими звідомленнями, одержують значні грошові суми від торговців наркотиками та зброєю.

Видання цих турецьких організацій віддзеркалюють сильні протизахідні антисемітські і антихристиянські погляди та змагання відродити ісслямську релігію, як об'єднуючий чинник турків у цілому світі.

У такій атмосфері мав виховуватися Меґмет Алі Аджа, а його вбивство голови Католицької Церкви мало зґальванізувати визнавців ісляму та притягнути їх до будови турецької ісслямської імперії.

ДО СОЛСБЕРІ, столиці Зімбабве, прибула група совєтських дипломатів, які мають створити совєтську амбасаду. Дотепер такої не було, бо в громадянській війні Москва була проти групи Роберта Муґабе, який виграв у виборах і став прем'єром нової держави. Всі західні держави зразу заінсталювали свої амбасади в Солсбері, а тільки Москва, яка ставляла ставку на марксиста Джошуа Нхкомо, відтягалася. Вміжчасі вороги прем'єра Муґабе виступали проти Муґабе, навіть вели партизанську боротьбу, що ставило під сумнів тривалість його уряду. Коли ж він ті проблеми порозв'язував, Москва рішила також покликати до життя свою амбасаду в Солсбері.

Петро Балей

ДЕЩО ПРО ДЕМОКРАТИЧНИЙ РИТУАЛ БЕЗ ПОЛІТИЧНОЇ ДОЦІЛЬНОСТИ

(I)

Рефлексії від XIII Конґресу УККА

Сьогодні **Вербна Неділя** і я, повернувшись тількищо з поминального обіду при церкві св. Андрія Первозванного в Лос Анджелесі, беруся за перо з обважнілим серцем і з невимовною досадою до українського „політикуму" — мертвого вже, ще животіючого і до цього, що щойно вилуплюється із яйця нашої рідної політичної курячої сліпоти. Пробачте, шановний читачу, я знаю, що цей патетичний вступ досить бентежний і ледве чи зрозумілий. **Сук справи, бачите, в тому, що й мені аж ніяк незрозуміле:** як це так, що багатомільйоновий нарід із близько п'ятитисячною традицією своєрідної культури, який поклав потрібні й непотрібні, розумні й нерозумні гекатомби жертв за збереження своєї культурної окремішности під політично-мілітарним та економічним тиском своїх голодних сусідів — цей нарід не всилі засвоїти собі абетку елементарної мудрости в справах політики, тобто в справах збереження себе для самостійної ролі на зрадливих водах всесвітньої історії.

Властиво, я неточно висловився: не цілий нарід як такий маю на думці, а тільки цю його частину, яка вважає себе за провідну верству і має претенсії на ролю навіґатора всенаціональним судном. Конкретно, під сучасну пору, маю на думці так звану інтеліґенцію — людей з дипломами і в погоні за дипломами, і всіх тих напівосвічених і напівзасліплених, які вперто і блискуче довершують зайвих ускладнень та компромітацій у нашому громадському житті. Здавалося б, що коли неґри в ЗСА на протязі останніх 30-ти років потрапили усвідомити собі свою політичну силу і ролю та йти до наміченої мети сконсолідовано і послідовно, то тим паче білі неґри, що вирвались із лабет сьогоднішньої совєтської імперії, повинні б засвоїти собі мудрість чорних, користуючись жахливим шестидесятирічним досвідом свого народу... Тим часом воно виходить навпаки: замість дозрівати під політичним поглядом із покоління в покоління, розвиток білих неґрів іде в деґенеративному напрямі. Дозволю собі зілюструвати це ствердження прикладово випадками з життя нашої еміґраційної спільноти і на окремих зразках одиниць причетних якоюсь мірою до нашого злощасного політикуму. Не буду запускатися у віки, бо для вичерпности цього питання не вистачило б однорічних шпальт нашої еміґраційної преси; обмежуся роками від 1945 до 1981 і застерігаюся, що не маю наміру знецінювати окремих випадків посвяти, жертвенности та ідеологічної непорочности, а тільки ствердити, що все те фактично може не мати нічого спільного з мудрою політикою і з політичною доцільністю даного часу і простору. І горе, коли брак хисту для чисто політичної діяльности і відчуття політичної доцільности, покривається вартостями ідеологічної натури та доктринерською фразеологією.

Рік 1945. Опинившись у Німеччині під окупаційною владою трьох найбільших демократій Заходу після жахливого досвіду цілої Европи під чоботом єдинопартійних вождів Третього **Райху, які не тільки винищили** мільйони неповинних **„національних ворогів", але й в** наслідок доктринерства угробили на довгі роки (а може й віки) свій власний нарід. (Хто не вірить „на слово", нехай перечитає „від дошки до дошки" книгу Альберта Шпеера про Третій Райх на англійській мові: „Inside the Third Reich"), наш революційний авангард виявив жахливу неспроможність засвоювати собі політичну мудрість з життєвого досвіду. Не тільки умови повної гласности нашого тимчасового перебування у трьох окупаційних зонах, але й досвід підпільної політично-збройної боротьби на рідних землях в роках 1941-1945 підказували нашим вождям засаду ділення відповідальности за долю закутого й замореного народу з усіми ідеологічно-політичними групами, хоч би й кількісно невеликими, але вагомими, чисто людським елементом і досвідом, тобто засаду повної консолідації не тільки на принципах демократії, але й політичної доцільности передусім. Тим часом наші „революційні вожді" заходилися закріплювати власну й неподільну владу в таборових республіках ДіПі. Архіпелаґ Республік Блискучого Відокремлення.

Зваживши ще й той факт, що основокладення під ці республіки випало на час злощасної репатріяційної політики західніх переможців і людодовлі совєтських гончих по окупаційних зонах, в наслідок чого наш земляк з-за Збруча (хоч і поніс він найбільші втрати в цій війні) не смів виявити своєї ідентичности в політичній конкуренції за владу в таборовій республіці і залишався на офіційних приділах — без посади і без місячної платні від УНР-и чи ІРО.

Для пояснення молодшому поколінню треба сказати, що УНРА і ІРО не вміщались у концепцію власних сил української таборової революції, але ці гуманітарні формації мали рішаючий вплив на розріст „революційних кадрів" по таборових республіках. Причина цього в тому, що націоналісти-революціонери винесли чимало політичного капіталу з польських в'язниць, з польського концентраційного табору Берези Картуської та з усіх концентраційних таборів Третього Райху, але людей з досвідом в адміністрації, в шкільництві і представництві, справжня революція мала дуже мало, бо приспорювання політичного капіталу в очах цілого суспільства шляхом в'язничноконцтаборового страдництва не йшло впарі з досвідом прозаїчної практики, що набувається в курсі ладнання й заспокоювання щоденних потреб. А ці „предмети" не включалися в „куррікулюм" в'язнично-концтаборового страдництва. Їх засвоювала собі інша частина українського суспільства, яка в номенклятурі революціонерів мала назву „опортуністів". Опортуністи розбудовували маслосоюзи, споживчу кооперацію і щаднично-кредитову, давали вибирати себе до польського сейму (обкидані гнилими яйцями та помідорами з рук революціонерів), де вони торгувалися за життя засуджених оуністів. Опортуністи також давали почин приватній ініціятиві в торгівлі та промислі проти всевладного чужого капіталу, а також здобували фаховий досвід на службі в чужих установах ради хліба насущного. Словом — опортуністи клали основи під усецілість національної економії, під розбудову власних сил народу „на власній несвоїй землі" і прищеплювали рядовій людині почуття національної солідарности в щоденних, дрібних, прозаїчних рішеннях.

І виявилося на практиці, що без досвіду опортуністів революціонерам не під силу побудувати навіть таборову республіку. За принципом необхідности революціонери мусіли кооптувати велику кількість опортуністів як „своїх", а ті за принципом опортунізму пошилися в революціонери, хоч дотепер не мали жадного організаційного відношення до ОУН. Революція із стажем називала їх „своїми симпатиками", а посторонні називали їх злобно **„поплентачами". Коротко — таборова** республіка у своїх початках була побудована на принципі політичної соборности, а під поглядом соціяльного нашарування складалася з двох верств: із „західняків" і „східняків". В практиці це виявилося в тому, що опортуністи-західняки користувалися більшим довір'ям таборової революції, ніж східняк-революціонер.

І було б так у згоді сімейній та в соборницькому дусі залишилося по таборових республіках „во-вік-віки", **якщо б не те, що західні альянти дещо змудріли** і перестали стріляти по втікаючих від репатріяції східняках. (Наочним свідком такої стрілянини, фатальної в наслідках, був я в німецькому місті Донауверті, Швабія). Як тільки оте рішення альянтів про добровільну репатріяцію стало відомим, воно й зразу виявило, що те соборництво таборових республік не було виявом політичної мудрости українського політикуму, а тільки вислідом „сприятливих" такому соборництву зовнішньо-політичних обставин. Змінились обставини і в соборництві таборових республік роззявилась велика тріщина, і в ній появились східняцькі голови — голови менше наснажені ідеологічно, зате з більшим знанням тих фактичних умов, в яких душиться наш нарід на своїх землях. Східняцтво почало висувати домагання соціяльного зрівняння, участи в „суверенних правах" таборових республік та відповідних континґентів у персональному складі „верховних" інституцій таборових республік. На цьому ґрунті розпалювався і назрівав конфлікт у внутрішньо-таборових стосунках. Наявність того конфлікту винесла на денне світло всім нам спільний принципово-коритницький дух: симпатики революції стали не менше завзято обороняти своє упривілейоване положення у таборових республіках, ніж революціонери зо стажем.

(Продовження буде)

ПЛАСТОВА ВАТРА

РІК XXII. ЧЕРВЕНЬ, 1981 Ч. 2 (144)

Незаперечним фактом є те, що участь у літніх пластових таборах є однією з найважливіших ділянок у системі пластового виховання.

Стоїмо напередодні великої Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі (ЮМПЗ) влітку 1982 року. Табори повинні відіграти важливу і вирішальну ролю і дати доказ, що ми готові до ЮМПЗ з нагоди 70-ліття Пласту.

Табори — це найкращий спосіб школення характерів молодих людей. Табори — це фізична заправа, життєва зарадність, самодисципліна. Табори — це нагода жити гуртом, де плекаються шляхетні почування любови і гордости до великого і нескореного українського народу. На таборах у приступній формі відповідно до юнацького віку подається до засвоєння багатство української культури.

А понад усе — на таборах повинно бути місце, де наш найбільший скарб — рідна мова — плекається та уживається, щоб опісля учасники табору зберегли цей скарб на ціле життя і дальші покоління. Де ж краще молитися, як не на таборах, коли є така безпосередня близькість до Творця, який дав нам життя і всю красу природи. Життя гуртом на таборах — це зразок життя в громаді. Там повинна панувати згода, взаємна пошана, толерантність, вміння вислухати життєві проблеми, маючи на увазі не лише себе і особисте добро, а добро цілости та наші стримління до Великої Мети.

І коли ця „Пластова Ватра" появиться перед таборами, ви вже будете мати всі інформації, де відбуватимуться літом 1981 року пластові табори і якого роду таборів вам найбільше потрібно, щоб засвоїти відповідні знання для осягнення пластових проб. До проводів таборів Крайова Пластова Старшина має велике прохання. Не пропустіть ще однієї великої нагоди підготовити юнацтво до того важливого, що вони повинні в їхньому юнацькому віці пережити — ще одну велику пластову пригоду, якою буде ЮМПЗ влітку 1982 року. Старайтеся виробляти в своїх виховників послух до проводу, який має виходити знутра їхньої душі, з пошани до вас за ваш характер і ваше вміння виховувати інших.

Щасливого і успішного таборування!

пл. сен. Евстахія Гойдиш
голова Крайової Пластової Старшини

Лісова Школа

Цього року відбудеться 17-ий з черги Міжкрайовий Вишкільний Табір під назвою „Лісова Школа". Це є один з центральних вишколів під наглядом Головної Пластової Булави. Від 1964 року понад 400 пластунів відбуло цей інтенсивний вишкіл у горах коло Гантер, Н.Й.

Учасники вишколу першого ступеня (Вишкіл Булавних) — це переважно юнаки на останньому році середньої школи або старші пластуни на першому році університету. Вони приїжджають з різних станиць Канади і ЗСА. Між учасниками також було дотепер п'ять пластунів з Великої Британії та один з Аргентини. Найбільш завзята станиця — це Чікаго; звідти хтось приїжджає кожного року.

В програмі головну ролю грають практичні вправи у пробідництві та інструкторстві. Учасники чергуються у виконуванні обов'язків провідників стеж/гуртків і відповідають за одну — дві ділянки практичного пластування. Кожний учасник має нагоду також бути кухарем, один-два рази приготовляючи їжу для цілого табору.

„Лісова Школа" притягає найбільш активних та ідейних пластунів у віці 17-19 років. Це звичайно є дуже амбітні хлопці, які є курінними, гуртковими чи братчиками у своїх станицях. Більшість учасників має третю пробу або в скорому часі її закінчує. Цілком нормальним явищем є те, що на 13 Гетьманських Пластунів Скобів 11 є абсольвентами „Лісової Школи". Рівнож приємно ствердити, що під час табору ніколи не було проблеми з невживанням української мови.

Від 1975 року відбувається також вишкіл на 2-ий ступінь „Лісової Школи" (Вишкіл Бунчужних). Цей вишкіл обмежений до кількох здібніших абсольвентів з першого вишколу. Вони відбувають старшинську практику, виконуючи обов'язки бунжучного, писаря, опікуна та інструктора. Це майбутні коменданти юнацьких таборів.

17-ий Міжкрайовий Вишкільний Табір „Лісова Школа" відбудеться від 20-го червня до 4-го липня 1981 року. Зголошення приймалися під час місяця квітня, а спізнені зголошення — приймалися до травня.

пл. сен. Петро Содоль

Ранній перегляд
Лісова Школа в 1980 році

ЧАС ПОДУМАТИ ПРО ЛІТНІ ТАБОРИ

У 1980 році на новацькому таборі на „Вовчій Тропі" знаменитий комендант табору пл.сен. Ярослав Пришляк впровадив уперше в рамцях програми табору фізичне виховання та змаговий чинник у ньому.

За цим почином слідкували організатори Спортово-Вишкільного Табору, що його вже сім років підряд організує і переводить Загін „Червона Калина" з великим зацікавленням і признанням. Від років занедбана програма спортового вишколу для новацтва зробила свій перший крок!

Не кожна людина потребує загартованих заправою та змагом м'язів професійного атлета. Майже кожний з нас виніс із своїх юних літ достатній тон м'язів, правильну поставу, витривалість, міцні кості та сустави. Кожний з нас може вивчити плавання настільки добре, щоб у потребі врятувати своє життя чи прийти з допомогою іншим.

Відповідно виготовлена програма фізичного вишколу повинна навчати новацтво елементарних фаз: бігу, скоку, мету та застосування достатньої власної енергії порушити певний об'єкт.

Згодом з розвоєм і віком молодої людини фізичний вишкіл повинен включити баланс, витривалість і спроможність пристосовувати вагу тіла до змін напряму.

На жаль, у фізичному вишколі дуже часто в гру входить замість здорового змагу шкідлива ривалізація.

Спортові табори чи „школи" звертають усю увагу на роди спорту, де дуже мало таборян бере активну участь, зате багато приглядається. Кошівка, відбиванка, копаний м'яч дають поле до попису талановитим дітям, залишаючи масу пересічних осторонь.

Спеціялісти інструктори присвячують багато уваги прийдешнім зіркам-змагунам, будуччині спортових товариств, часто забуваючи про пересічного учасника табору.

Питання заохочування дітей до тяжких, часто небезпечних для здоров'я, зате приємних для широкої маси глядачів, родів спорту — проблематичне.

З кінцем сезону подивляємо успішних змагунів, признаємо працю інструкторів, може навіть голови чи управи товариства, але де є виховний чинник, вишкіл характерів, приємність брати участь у спорті без огляду на вислід, приймати побіду чи прогру як „гру"?

І тут Пласт із своїм випробуваним на протязі десятків років досвідом у плеканні тіла та характерів новацтва і юнацтва повинен мати першенство у рішенні батьків вибирати табори для дітей пластунів.

Батьки повинні мати на увазі, що табір для їхніх дітей — це приємність у здоровому довкіллі з лікарською опікою, корисним харчем і наглядом повних посвяти, досвідчених провідників та інструкторів.

До вибору табору для юначок і юнаків є ще і пластовий спортово-вишкільний табір із своїм семирічним досвідом; табір високо схвалений батьками та учасниками таборів.

На протязі років юнацтво з усіх сторін Америки і Канади мало змогу без огляду на свої фізичні спроможності вивчати фундаментальні елементи різних родів спорту та розвивати позитивні ціхи особовости.

Через відповідний добір булави табору й інструкторів організатори намагалися осягнути теж загальний всесторонній розвій учасників.

Програма табору з натиском на безпеку і здоров'я учасників, фізичні лікарські перевірки, високоякісний виряд, а врешті — товариське співжиття учасників обох статей залишали на протязі минулих років спогад про незабутні переживання юнацтва. Ми певні, що традиція організаторів Загону „Червона Калина" буде продовжуватися, а моральне попертя Крайової Пластової Старшини та батьків запевнить успіх таборів.

пл. сен. Лев Штинда

„Сили залізної дай молодим нашим тілам, радости й ритму змаганню і вправі твердій, золота кучерям нашим і бронзи обличчям, щоб і сильні ми були і одважні, як ти".

пл. сен. Богдан Кравців
(із збірки „Дорога")

НА ЗУСТРІЧ

На зустріч, на зустріч, пластунки,
на зустріч, брати-пластуни!
Під поклик бадьорий і лункий
ми візьмем святкові дарунки
природи і далечини.

Ми знову розставимо шатра
отак, як колись це було
в Карпатах, і в Альпах, і в Татрах.
І знову палатиме ватра,
яснітиме око й чоло.

Ми знову роз'їдемось, друзі,
Мета ж нас єднає гуртом.
І так, як у щільному крузі,
ми й потім відчуємо, друзі:
ми опліч, ми завжди разом.

На зустріч, на зустріч, на зустріч
у ліс між беріз і між лип,
у луки з-під гніту індустрій!
Уславмо братерський наш устрій,
запалюймо, гей, смолоскип!

Оксана ЛЯТУРИНСЬКА

Новаки в Балтиморському Центрі Конвенцій з вертепом

Новаки станиці Балтимор зі Святим Миколаєм і своїми виховниками перед ялинкою, яку вони оздобили ручно зробленими прикрасами. Прикраси підготовляв кожний рій на своїх сходинах, як також вдома з допомогою батьків. Українська пластова Ялинка виграла другу нагороду з-поміж 14-ти інших національностей. Новаки інсценізували Вертеп, а гніздова пл. сен. Ірена Траска пояснювала українські різдвяні звичаї англійською мовою.

Перший ряд (зліва направо): Богдан Котик, Андрій Чорний, Іван Телюк, Михайло Кулинич, Доріян Корж, Стефан Зарубайко, Адріян Корж, Антін Кибець, Роман Траска, Марко Котик; другий ряд: Олександер Марковський, Ярема Траска, Ліса Поліщук, Андрея Марк, Мая Гаюк, Ніна Марк, Анастасія Стит, Лариса Бендюк, Петро Войтович (Святий Миколай), Мирон Вацлавів; третій ряд: Галина Попович, Наталка Бендюк, Ліда Сушко, Андрій Хархаліс, Петро Хархаліс, Ірена Траска.

Вишкіл пластових виховників

Найважливішу ролю в пластовому виховному процесі відіграють виховники: для новачок і новаків — сестрички і братчики; для юначок і юнаків — подруги і друзі. Виховники народжуються на вишколах, що їх рік-річно влаштовують з рамени КПС діловоди вишколів. Деякі більші станиці переводять вишколи для своїх виховників, щоб поповнити проріділі кадри.

Вишколи виховників відбуваються, звичайно, в червні або серпні на котрійсь із пластових осель. Часом навіть два вишколи рівночасно — і на сході і на заході. Вишкіл новацьких виховників триває два тижні і в його програму входить теоретична і практична підготовка до праці з новацтвом, у домівці і на таборах. У вишколах бере участь 40-60 учасників у віці від 16 1/2 років і вгору.

Після вишколу, шоб дістати ступінь виховника, треба активно працювати один рік, або під час двох таборів — з новацтвом як братчик/сестричка під наглядом старшого і досвідченого виховника. Вищий ступінь новацького виховника — це гніздові, які мусять відбути другий вишкіл, що його щодва — щотри роки влаштовують булавні УПН з рамени Головної Пластової Булави (ГПБ).

Гніздові та старші досвідом виховники творять Орлиний Круг, що раз у році відбуває свої наради. Крім цього гніздові з'їжджаються раз до року на короткі семінари.

Вишколи для юнацьких виховників, які відбуваються в цей сам час теж на пластових оселях, тривають 10 днів і підготовляють виховників до праці ведення юнацьких гуртків. На такі вишколи приймають від 17-го року життя, а пересічне число учасників/учасниць є між 20—30 осіб. Ступінь виховника теж дістається після одного року успішного ведення гуртка. Подібні вишколи можуть влаштовувати і по станицях або кореспонденційною дорогою.

Вищий ступінь юнацького виховника — це зв'язкові, що переходять вишкіл кореспонденційною дорогою, закінчуючи дводенним семінаром.

Окремо відбувається вишкіл булавних, що підготовляє інструкторів і булавних на табори, а також пластових провідників. Це — „Школа Булавних" (її організує і провадить курінь „Ті, що греблі рвуть") і „Лісова Школа" (організує і провадить її курінь „Лісові Чорти").

„Школа Булавних" і „Лісова Школа" відбуваються звичайно під кінець червня, в Гантері, тривають два тижні і приймають учасників/учасниць від 16-го року життя. В цих вишколах беруть участь теж пластуни з Канади й інших країв і тому ними завідує Головна Пластова Булава. В Канаді відбувається теж вишкіл гурткових і пластових провідників для молодшого юнацтва (від 14-ти до 16-ти років) під назвою „Золота Булава".

Юнацькі виховники відбувають рік-річно семінари і відправи. Зв'язкові і група досвідчених виховників творять Скобин Круг (при ГПБ), який раз до року відбуває свої наради.

Процес росту виховника вимагає сталого дошколювання, і такі дошколи влаштовують більші пластові осередки, на яких запрошують до участи пластунів з найближчих осередків (наприклад, з Філадельфії, Ню Йорку, Нюарку, Балтимору, Вашінгтону).

Програма пластових зайнять, зібрана в пластові проби (три ступені), багата і, щоб її зреалізувати, вимагає від виховника доброго плянування праці, у чому допомагають зв'язкові та інші більш досвідчені виховники. В плянуванні беруть участь гурткові проводи і курінний провід.

Найкращі виховники стають інструкторами на вишколах і членами проводів Орлиного і Скобиного Круга та входять до плянувальних комісій, що займаються усучасненням пластових проб і вмілостей. З цих виховників вибирається крайові і головні проводи Пласту.

Більшість виховників — це студенти, що попри навантаження наукою посвячують свій вільний час вихованню молодих поколінь. Українська громада може бути тільки горда з того, що після 30-ти років існування Пласту в діяспорі ми ще далі маємо молодь, охочу велике, хоч і не легке пластове діло продовжувати.

пл.сен.Наталія Коропецька

„Готуйсь" і „Юнак"

Пластові журнали-місячники „Готуйсь" і „Юнак" — це журнали для дітей і молоді.

„Готуйсь" — для дітей до 11-ти років життя. Редактор — пл. сен. Тоня Горохович, педагог і виховниця. Цей журнал гарно ілюстрований, друкований великими літерами, добре оформлений. Багато оповідань написаних молодими авторами або переказаних для улегшеного сприймання теперішньою дітворою, яка не знає української мови так добре, як діти, для яких писали письменники в Україні.

В березневому числі знаходимо вірші й оповідання про Тараса Шевченка, уривок із „Петрусева повість" Олени Цегельської, Сторінку малят, Листування, Бібліотеку голубки-книголюбки, хроніку, пісні, Ґалерію Готуйсь (рисунки і малюнки дітей), „Як зробити?" (ручні роботи) і навіть — „Новацькі перші спроби", де поміщено оповідання і вірш Оксани Дупляк (їй 10 років).

Журнал „Юнак" — для молоді у віці від 11 років і вгору. Тут варто підкреслити, що в ньому співпрацює багато юнацтва і старшопластунства. Наприклад, у березневому числі є аж 20 дописів, написаних юнацтвом чи молодшим старшим пластунством, а тільки 13 дописів, пісень і поезій дорослих авторів. Вартісними є рецензії на українські платівки ст. пл. Олеся Кузишина. Ілюстраторами також є в 50 відсотках молоді пластуни.

Журнал багато ілюстрований світлинами. В березневому числі є „Гутірка з юними друзями" на тему Тараса Шевченка; допис про Івана Керницького-Ікера, текст і ноти пісні до його слів „Хоч приснися мені"; спомин одного з перших пластунів в Україні - пл. сен. М. П. - „Перше пластове шатро"; рецензія на платівку „Квітка"; багато дописів до „Молодого пера" та „Хроніки"; про пам'ятник Шевченка у Вашінгтоні, і багато інших цікавих дописів.

Цей журнал справді не тільки журнал „для" юнацтва, а таки журнал **юнацтва**.

Редактором „Юнака" є пл. сен. Ольга Кузьмович. Річна передплата „Готуйсь" чи „Юнака" — 15 дол. річно.

•

Обидва ці журнали, хоч цікаво редаговані, мало поширені поза членством Пласту, а вони були б цікаві та корисні і для не-членів Пласту, якщо б тільки ми мали доступ до загалу української громади; якщо б ми мали більше книгарень; якщо б ми більше рекламували їх і писали про них. А так про них майже ніколи не згадується ніде, хоч на них повинні були б вже давно звернути увагу педагоги шкіл українознавства та виховники молоді і батьки.

О.Ю.

ЗІБРАННЯ ПЛАСТОВОЇ ІСТОРІЇ

Крім нормальних пластових зайнять, пластове юнацтво мало додаткове зайняття на 1980 рік і на першу частину 1981 року, а саме — зібрати матеріяли про історію нашої організації — Пласт від членів Пласту, які були свідками і співучасниками у його творенні. В 1980 році Пласт відзначив 50-річчя заснування Уладу Пластового Сеніорату, а в 1981 році будемо відмічувати 70-річчя Пласту. Вже багато вартісних сеніорів відійшло від нас на Вічну Ватру, забираючи зі собою важливі історичні інформації.

Це нове завдання для юнацтва не тільки допоможе зібрати цінні матеріяли для історії Пласту, але матиме і виховне значення, бо юнацтво ближче познайомиться з розвитком Пласту.

Комісію для зібрання таких матеріялів очолює пл. сен. Осип Бойчук, і всі матеріяли слід посилати до КПС до липня 1981 року. Всі інтерв'ю з сеніорами мусять бути на письмі та підписані сеніором, з яким переводилося це інтерв'ю. Потрібно, крім інтерв'ю, розшукати знімки, копії різних документів, пов'язаних з давніми пластовими з'їздами, пробами, таборами й іншими пластовими подіями.

Коли така історія Пласту вийде друком, то імена тих юначок і юнаків, які допомагали я збиранні матеріялів, будуть у ній поміщені.

Якщо до декого з сеніорату пластове юнацтво не звернеться в цій справі, просимо сеніорів безпосередньо виповнити анкету з питаннями і переслати до КПС. Допоможіть, щоб ця історія Пласту мала якнайбільше історичних інформацій про діяльність Пласту.

Елітарність Пласту — це не та елітарність, про яку ми в давнину чували; це не „шляхетство" роду, не вивищування одної суспільної верстви понад другу; це елітарність духу, це невпинне змагання до щораз кращих осягів у своїх, добровільно на себе взятих пластових зобов'язаннях, у духовій поставі і щоденній жертвенній праці для суспільства.

Проф. Северин Левицький „Сірий Лев"

ПЛАСТОВІ ВИДАННЯ

„Готуйсь", журнал для новацтва, виходить місячно; річна передплата 15.00 дол. Адреса адміністрації: Hotuys Magazine, 2150 Bloor Street West, Toronto, Ont., M6S 4V7, Canada

„Юнак", журнал для юнацтва, виходить місячно; річна передплата 15.00 дол. Адреса адміністрації: Yunak Magazine, 2150 Bloor Street West, Toronto, Ont., M6S 4V7, Canada

„Пластовий Шлях", журнал для старшого пластунства і сеніорату, квартальник; річна передплата 10,00 дол. Адреса адміністрації: Plastovy Shliakh Magazine, 2150 Bloor Street West, Toronto, Ont., M6S 4V7, Canada

„Вогонь Орлиної Ради", журнал для новацьких виховників, квартальник; річна передплата 6.00 дол. Адреса адміністрації: Mr. Denys Bednarskyj, 35 Marsac Place, Newark, N.J. 07106

„В дорогу з юнацтвом", журнал для юнацьких виховників. Адреса адміністрації: Mrs. Iryna Hasiuk, 502 Oakbourne Road, West Chester, Pa. 19380

„Сеніорське Слово", листок зв'язку для сеніорату, квартальник. Адреса редакції: Mr. Roman Baranowskyj, P.O. Box 188, Addis Road, Kerhonkson, N.Y. 12446.

У роковини Листопадового Зриву, 1-го листопада 1978 року, пластуни біля могили св. п. Лева Лепкого. Пластуни трентонської станиці під проводом своїх виховників — пл. сен. Любомира Онишкевича і Миколи Веремієнка, відвідали св. Андріївський цвинтар у Савт Бавнд Бруці, Н. Дж., і віддали салют заслуженим покійним діячам, похованим на цьому цвинтарі.

СТАНИЦЯ ГАРТФОРД

Праця в станиці Гартфорд цього року почалася святом Крут. В неділю, 8-го лютого, зібралась пластова та сумівська молодь, щоб спільно відсвяткувати це свято студентської молоді. Коротку промову виголосили старші юнаки, а гурток юначок „Чорнобривки" відспівав пісню „Лебеді материнства", слова Василя Симоненка.

В суботу, 28-го лютого, станиця влаштувала свою річну забаву, яка відбулася дуже успішно. Заля була виповнена людьми, приготовлено вибагливий буфет, і всі гарно забавились під звуки оркестри „Темпо".

Станиця підготовлялася до Свята Весни і з цим наміром юначки відбули в березні одноденну прогулянку. Хоч у той день трохи падав дощ, юначки всеодно багато скористали і мали змогу відновити своє знання з практичного пластування. У травні відбулися курінні табори на Бобрівці як підготовка до Свята Весни.

Також станиця допомагає ОТК Бобрівки у підготовці літніх таборів. Табори на Бобрівці цього року будуть відбуватися від 4 до 25-го липня.

ст.пл. Киця Теслюк,ЧП

„ПЛАСТОВА ВАТРА"
Видає: Крайова Пластова Старшина
Редагує: Колеґія
Всі матеріяли просимо слати
Plast, Inc., 140-142 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Фундація УВУ проголошує додаткові стипендії

У доповненні до проголошених у квітні 16 стипендій на літній семестр 1981 року в Українському Вільному Університеті у Мюнхені, Західня Німеччина, щедро складених окремими особами чи українськими установами, сьогодні, завдяки посиленню фінансової допомоги від української громади на Фундацію УВУ, і завдяки зростові прохань про стипендії (досьогодні зголосились 36) від української студіюючої молоді, Фундація УВУ проголосила додаткові дванадцять стипендій на літній семестр 1981 року.

1. Стипендійний Фонд ім. Миколи Поповича (Едмонтон, Канада): одна стипендія для студента чи дослідника історії України.

2. Стипендійний Фонд ім. св. п. ст. пластуна Романа Юрія Бакальця (Пассейк, Ню Джерзі): одна стипендія на педагогічні курси або курси українознавства для виховника в українських молодечих організаціях.

3. Стипендійний Фонд ім. св. п. Івана Команданта (Пассейк Ню Джерзі): одна стипендія на курси українознавства, зокрема для градуантів „Рідної Школи" і Шкіл Українознавства в будь-якій країні українського поселення.

4. Стипендійний Фонд ім. св. п. Василя і Анни Ґеричів (Лос Анджелес, Каліфорнія): одна стипендія на педагогічні курси або курси україністики для учителя або виховника в школах українознавства або в українських молодечих організаціях.

5. Стипендійний Фонд ім. св. п. Богдана Пришляка (Сент Катерінс, Онтаріо): одна стипендія на студії українознавства.

6. Стипендійний Фонд ім. св. п. Івана Кололія (Сан Дієго, Каліфорнія): одна стипендія для студента історії української літератури.

7. Стипендійний Фонд ім. св. п. Йосифа Возьного (Ню Йорк): одна стипендія на студії українського мистецтва.

8. Стипендійний Фонд панства Михайла й Анастазії Пирських (Ню Йорк): одна стипендія на студії українознавства, зокрема ранньої історії України.

9. Стипендійний Фонд Українського Народного Союзу: одна стипендія для студента чи дослідника українського поселення в Америці.

На протязі останнього академічного року відійшли від нас у вічність визначні педагоги, науковці і професори УВУ. Фундація УВУ в Америці вшановує їх світлу пам'ять слідуючими стипендіями:

10. Стипендія ім. св. п. проф. Михайла Брика (Голяндія), дослідника Козаччини. Одна стипендія на студії історії України або поселення українців в Голяндії.

11. Стипендія ім. св. п. проф. Лева Окіншевича (Вашінґтон), дослідника й автора багатьох праць з українського права. Одна стипендія для студента або дослідника українського права.

12. Стипендія ім. св. п проф. Михайла Гоція (Німеччина), історика і дослідника українського мистецтва. Одна стипендія на студії українського мистецтва.

Стипендії будуть дані на основі фінансової потреби, академічних осягів, чи обидвох, і активности в національно-громадській праці. Стипендії призначені на оплату літніх семестрів в УВУ; на оплату спеціяльних програм, як і на допомогу дослідникам і науковцям.

Літні семестри і програми відбуватимутся цього року в липні і серпні.

Подання на стипендії зі знімкою, життєписом, посвідками академічних успіхів і національно-громадської праці просимо висилати до 15-го червня 1981 р. на адресу Фундації: Ukrainian Free University Foundation, 203 Second Ave. New York, N.Y., 10003.

УВУ ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
203 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

З НАГОДИ 60-ЛІТТЯ ЄДИНОГО В СВІТІ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ З ВДЯЧНІСТЮ КЛОНИМО ГОЛОВИ ПЕРЕД ТВОРЦЯМИ УНІВЕРСИТЕТУ — НОСІЯМИ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ НАУКИ.

Щиро вітаємо ректора УВУ проф. д-р Володимира Янева, про-ректора проф. д-р Зиновія Соколюка, Достойних Деканів, Сенат УВУ, Професорський склад і все студенство. Їм і їх попередникам завдячуємо 60 років безперервної праці для добра Українського Народу і Української науки.

Щиро вітаємо українську громаду в діяспорі — зокрема наших меценатів, добродіїв, фундаторів стипендій, жертводавців, і все членстчо фундації, які своїм зрозумінням і жертвенністю на протязі років уможливили існування єдиного в Европі екзильного Університету.

Щиро вітаємо достойних членів Меценатів і Фундаторів Фундації УВУ: **Інж. Софію Гаєвську** — довголітнього педагога й виховника української молоді в школах на Батьківщині в рр. 1914-1917, згодом на еміграції — до сьогодні. Своєю працею, жертвенністю і любов'ю української молоді вона є прикладом до наслідування. **Інж. Софія Гаєвська** живе із скромної пенсії емерита, а всі зароблені гроші, як викладач мов — віддає на стипендії для молоді, щоб „Молодь вивчала предмети так конечні в боротьбі за визволення", як писала про нашу меценатку денверська газета. **До сьогодні** пані інженер створила **вже два** постійні (зворотні) стипендійні фонди, а зараз **є в процесі** творення **третього „Постійного Стипендійного Фонду ім. інж. Софії Гаєвської"** при Фундації УВУ. До сьогодні на цей фонд зложила 3,000.00 дол.

Мгр Марію Гик, з родиною, яка своєю черговою пожертвою **2,000.00** дол. зложила до сьогодні на **„Постійний Стипендійний Фонд (ПСФ) ім. мгр Марії Гик, і сл. п. д-ра Степана Гика" 15,150.00 дол. В імені** управи Фундації нашого членства **висловлюємо наші глибокі співчуття** Пані мгр Марії і її родині, з приводу передчасної смерти їх **дорогого чоловіка і батька, а нашого мецената і професора УВУ.** Запевняємо їх, що **світлу пам'ять покійного,** його Альма Матер та сотні співробітників і студентів **зберігатимуть вічно.**

Щиро вітаємо шановних **меценатів і добродіїв** української науки, а саме **Пані Марію Підгородецьку, д-ра Осипа Ількова; пана Миколу Поповича; пані Квітку Стецюк; пані Марію Турчин з родиною.** Родині Турчинів висловлюємо **глибоке співчуття** з приводу передчасної втрати дорогого **чоловіка і батька, щирого патріота і мецената української науки сл. п. Петра Турчина.**

Рівнож із вдячністю вітаємо достойних фундаторів одноразових стипендій при Фундації УВУ, а саме: **д-ра Романа Малащука. ;маестра Олександра і Марію Канюків** — які вже другий рік уфундували по одній стипендії; пані **Франку Дахнівську,** і пані **Параскевію Кучму.**

Зокрема щиро вітаємо наших достойних постійних щорічних жертводавців **Панство Миколу і Марію Бойчуків, які до сьогодні на „ПСФ" в їх імени зложили 15,260.00 дол. Дирекція і членство Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Пассейку, Н. Дж.; д'ра Ярослава і Ірену Моцюків, дир. Прокопа Матійцева; д-ра Олександра Стрільбицького; д-ра Романа і Аллу Трохимчуків; Василя Кия; Лідію Придаткевич; Марію Марцюк; Філемона Савечку, Катерину Коленяк.**

Вітаємо Українську Учительську Громаду в Чікаго, панство Володимира і Анну Столярських; д'ра Степана Ничая; управу і членство 70-го Відділу СУА в Пассейку, Н. Дж. і десятки вельмишановних нових членів Фундації, і сотні постійних жертводавців на Фундацію УВУ.

ПОДАЄМО УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ ПЕРШИЙ СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ У ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ

(січень — квітень, 1981 р.)

3,000.00 дол. — інж. Софія Гаєвська;
2,000.00 дол. — мґр Марія Гик, і сл. п. д-р Стефан (разом 15,150.00 дол.)
1,000.00 дол. — Н.Н. учитель емерит;
1,000.00 дол. — Ільків д-р, Осип (разом 2,000.00 дол.);
1,000.00 дол. — інж. Марія Підгородецька (разом 2,000 дол.) — у світлу пам'ять брата проф. д-ра Василя Стецюка;
500.00 дол. — Дахнівська, Франка;
500.00 дол. — Кучма Параскевія;
500.00 дол. — Попович Микола (разом 2,200 дол.);
500.00 дол. — Турчин, Марія (замість квітів в пам'ять мужа Петра);
450.00 дол. — Малащук д-р, Роман (разом 800.00 дол.);
350.00 дол. — маестро Канюка, Олександер і Марія (разом 700.00 дол.);
300.00 дол. — Квітка Стецюк у світлу пам'ять бл. п. проф д-ра Василя Стецюка;
300.00 дол. — Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Пассейку, Ню Джерзі (разом 800.00 дол.);
250.00 дол. — Моцюк д-р, Ярослав і Ірена (разом 1,250.00 дол.);
250.00 дол. — Українська Учительська Громада в Чікаґо;
250.00 дол. — Столярський, Володимир і Анна (в св. п. Арсенія Рибчинського);
200.00 дол. — Союз Українок Америки, Відділ 70-ий Кліфтон-Пассейк, Н. Дж.;

По 100,00 дол. зложили:
Альберта Фуел Оіл (Торонто, М. Савка) (Канада); Божик, Григорій і Тереса; Варварів д-р, Константин і Олена; Гусар, Микола; Довгенко, Михайло; Ґалярник д-р, Ігор А.; Кий, Василь (разом 400 дол.); Клос, Володимир; Когут мґр Тарас (в св. п. батька Михайла); Коленяк, Катерина (разом 2,225 дол.); Копинець, Михайло; Косарчик, Микола і Марія; Макар, Володимир (Канада); Марущак, Василь; Марцюк, Марія (разом 300 дол.); Матійців дир., Прокіп (разом 600 дол.); Мельник, Дмитро і Параскевія; Микулович д-р, Ярослав; Модрицький, Мирослав; Олійник, Федір; Поритко, Роман і Галя; Прокопів д-р; Володимир і Ірена; Савечка, Філемон (разом 300 дол.); Сидорак, Володимир і Зеновія, Снилик д-р Олег Д.; Трохимчук д-р, Роман і Алла (разом 800 дол.); Тхір, Василь і Олена; УККА, Відділ в Нюарку Ірвінгтон і околицях; Українська Кредитова Кооператива СУМА в Йонкерсі, Н. Й.; Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Балтіморі МД; Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Джерзі Сіті, Н. Дж.; Український Братський Союз; Централя продукт і фуд Лтд (Вінніпеґ); Яків, Еміль разом (200 дол.);

По 60.00 дол. зложили:
Бойчук, Микола і Марія (разом **15,260 дол.); о. Закревський, Роман (Канада).**

По 50.00 дол. зложили:
Баб'як о. д-р, Павло і Марія, Бернадин д-р, Ярослав і Стефа; Богданський д-р Петро і проф. Таїса; о. Грабець, Володимир; Дуб, Ярослав (в пам'ять проф. Стефана Чорнія); Душенко, Стефан і Татіянна; Еадс, Мелвін Ґ. і Еленор; Зацухний, Микола і Ольга; Левицька Ярослава і Віра (в пам'ять батька і мужа Мирона Левицького); Максим'як, Стефан і Олена (в пам'ять Миколи Максим'яка); Мельник, Семен; Пласт Перший Курінь Пластунів Сеньорів ім. Тисовського (в пам'ять проф. Александра Кульчицького); Володимир проф. Пилишенко; Союз Українців Католиків в Америці „Провідіння"; Стрільбицький д-р Олександер (разом 550 дол.); Тимків д-р Стефан і Тамара; Тризуб — Українська Щаднично-позичкова Спілка; УККА Відділ в Боффало, Н. Й.; УККА Відділ Ютика, Н. Й.; УНС Відділ ч. 5 ім. св. Миколая в Асторії, Н. Й.; Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Сиракюзах Н. Й.; Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Філядельфії; Улянець, І.; Чорний, Михайло; Чорній, Семен і Марія; інж. Шпонтак, Михайло і Віра; інж. Яременко, Антін.

По 35.00 дол. зложили:

Ловніє, Теодор і Ольга (в пам'ять Володимира Алексевича); Таран, Зіна.

По 30.00 дол. зложили:

Конюх д-р, Петро і Дарія (в пам'ять проф. Стефана Чорнія); Федько, Михайло; Харамбура, Іван; Яцик, Стефан.

По 28.00 дол. зложили:

Лук'янович, Філярет.

По 25.00 дол. зложили:

Аттон, Джон і Марія; Байляк, Роман і Анна; мгр Басюк, Омелян; Бекерски, Джон і Оксана; Бережницький, Оксана; Білик, Михайло і Евгенія; Богданів д-р, Віталій; Бойко, Стефан; Венґерчук, Остап і Амалія; Веремчук, Юрій; Галаган, Борис; Гарріс, Норман (Канада); Граб д-р, Роман; о. Гринчишин, Михайло; Ґац Остап; Ґіна, Григорій і Анна; Ґлух, Роман і Валентина; Ґураль, Лука і Олена; суддя Декоре, Іван; Завянський, Пауля; Заліський, Антін і Ольга; Жук, Йосиф; Іваницький д-р, М.; Іванчук, Адріян і Ліліянна; Каплистий, Марія; Качук, Григорій і Анна; Кисілевський д-р, Юрій Р.; інж. Кмета Ігор і Надія Теребус-Кмета д-р; Кобаснюк, Травел Інк.; Козак, Ярослав і Калина; Костик, Стефан і Марія; Кострубяк д-р, Дмитро і Дарія; Кузів мґр, Іван (Канада); Курило-Ковалишин, Діянна; Курчак, Микола і Ольга; мґр Лободоцький, Осип; Лялька, Михайло; Маланчук, Стефан; Мартинюк мґр, Микола і Зеновія; Марчиха, Петро і Анна; Мельник, Григорій і Ярослава; Мельник, Михайло; Мельник, Орест; Мельничук, Б.; Міщенко, Евдокія; Мирський д-р, Лев; Навроцький, Юрій; Німилович, Яків і Анна Ліза; Новак Петро; Осадчук, Василь; Очеретко д-р Ярослав; Панчак д-р, Тамара; Парфанович д-р, Теодор і Йоанна; Перейма д-р, Ц.; Погорецький д-р, Роман; Равриш, Стенлі; Рокіски, Едвард і Стефанія; Романишин, Іван; Савка, Августин; Семенина, Володимир; Сєрант, Василь і Анна; інж. Симко, Стефан; Склепкович, Олег і Елза О.; Слюсарчук, Атанас; Сорочак, Володимир, Спаркис, Авто Баді; Станецький, Іван; Старостенко, Юрій; Старух, Лонгин і Віра; Тимяк, С.М. і Марія; о. Ткачук, Іван і Ірена; Т-во „Просвіта" ім. Тараса Шевченка в Ляшін Квебек; Тучковський, Дмитро і Анна; Українська Кредитова Кооператива в Льорейн, Огайо; УККА Відділ Ютика; Українська Кредитова Кооператива в Міннеаполісі; Федейко мґр, Ольга (Канада); Филипович, Корнило; Фірчук, текстіль ЛТД — Торонто) (Канада); Хархаліс, М.; Хіч, Олекса; Чорний, Павло (Канада); Шмотолоха, Стефан і Христина; Яворський, Мирослав; Яровенко, Вадим і Марія.

По 20.00 дол. зложили:

інж. Вальчук, Володимир і Катруся; Головач, Я.; Ковальчик, Павло; Королишин, Петро; Кузьмович, Денис; Матійцьо, Михайло; Ничай д-р Стефан; Перун, Текля; Підгірний, Іван; Потерейко, Т.; Рудницька-Сокіл Марія; Стефанишин, Марія; Тарнавський д-р, Остап (в св. пам'ять проф. С. Чорнія); Петро Ярема (похоронне заведення в Н. Й.).

По 15.00 дол. зложили:

Андрушків, Стефан; Балабан, Василь і Ольга; Безсонів інж. Володимир і Юліяна; Білецький д-р, Володимир і Юліяна; Бойчук, Іван; Бойчук, Петро і Христина; Бохна Микола і Михайло; Бульба, Микола і Лідія; Вавенчик, Галина (Канада); Волощук, Ярослав і Сусяк, Микола (Джерріс Маркет); Воробець, Роза; Вруський, Дмитро; Ганін, Микола і Марія; Гарасовський, Марта; Гемпфіль-Монастирська, Наталка; Гнідий, Володимир; Голінатий, Лев і Лідія, Гриненко, Юрій і Ірена; Грицай, Петро і Зеня; Гурин, Андрій; Дзядів д-р, Роман і Ольга; Добрянський, Іван і Константина; Дорошенко, Людмила; Дусаненко, Теодор Р.; Ґінґерески, Анна; Ґліес, Г.К. і Єлисавета; Ейна, Михайло і Софія; Елько, Михайло і Анна; Жмуркевич, Ярослав; Жук, Йосиф і Анна; Заброський, Олександер і Ольга; Заразка, Евген (Канада); Зизюк, Михайло; Іванус, Ілько; Карпяк, Марія; Кирик, Теодор, і Ольга; Кіндрат д-р, Іван; о. Кобат, Іван; Кобрин, Юрій і Марія; Ковінко, Волтер; Когутяк д-р; Всеволод і Лідія; Корчмарик, Ярослав; Коцелко, Гамфрей і Софія; о. Крисалка, Стефан; Кузик, Микола; Кузишин, Богдан і Оксана; Кульуа, Дмитро; Лещишин П.; Лютий-Лютенко д-р, Александер; Масюк, Володимир і Наталка; Метули"ський, Микола; Мичковський д-р, Мирослав; Мідвест анімал госпітал (д-р Сениця Павло і д-р В. Петрина); Мілянич, Микола і Дорота; Ожґа, Мирон; Паррі-Сохор, Зеня; Підстригач, Параскевія; Платош, Роман і Соня; Попака, Василь і Олена; Придаткевич, Лідія; мгр Прокопович, Володимир; Процик, Олександер і Ірена; Проців, Роман і Ярослава; Річардсон д-р, Тед і Іванна; Рудницький, Йосиф; Садлик, Михайло; Сайкевич, Марія; Сенчин, Григорій; Серна Соня; інж. Сіяк, Володимир; Солтис, Стефан і Гелена; Стадник, Іван; Стасюк, Іван; Стахів, Денис і Мирослава; Степанків, Ярослав; Стецький, Адольф; Титус, Анна; Талпаш, Стефан і Осипа (Канада); Трач д-р, Роман і Надія (в св. пам'ять проф. С. Чорнія); Хіраш, Василь і Доріс; Хромяк, Дмитро і Іванна; Черешня, Іван і Марія; інж. Чопівський, Микола і Каліста; Шафран, Евген; Шеґрин, Михайло; Шкляр, Евген; Штогрин, Іван; Шраменко, Ростислав; Шуган, Софія Ясінський, Петро і Ольга (Канада); Яхно, Ольга.

По 10.00 дол. зложили:

Адамчук, Ірена; Антипів, Ксеня; Бард, Петро і Вірджінія; Білецький, Микола; Боднар, Роман; Борис, Іван; Бульба, Андрій; Буцєрка, А.; Войчак, Юрій; Галущенко, Іван; Гарасим, Володимир; Городчук, Антін; Грабець, Роман і Мера; Гук д-р, Богдан і д-р Марія; ДеБліеу, Кеннет і Марта; Фессак, Борис і Евгенія; Форович, Я.; о. Хлистун, Андрій; Хмаренко, Евген; Цегельська Л.; Човник, Йосиф і Стеля; Чорній, Стефан; Яворський, Іван.

По 8.00 дол. зложили:

Бараник, Юрій М.

По 7.50 дол. зложили:

Лісаченко, Микола і Еріка.

По 5.00 дол. зложили:

о. Антохій, Микола і Ольга; Арлінський, Іван; Атановський, Олександер; Барицький, Микола; Боббі, Веслей і Ольга; Василькевич, Катря; Горішний, Микола і Павліна; Демиденко, Л.; Денисенко, Т.; Децик, Віктор і Бетсі; Дядинюк, Ольга; Ґула, Петро; Елиів, Д.; Еліяс, Борис; Зазуляк, В.; Коцибала, Святослав; Лаба, С.; Лаба Т.; Ліщинський, Микола і Софія; Лозинський, Василь і Евгенія; Макогон, В.; Н.Н. (Віллімантик); Набока, Андрій; Овдієнко, Павло; Демків, Петро, Дзівак, Іван, Еливів Теодор; Казанівський, Богдан і Олена; Кальба, Мирослав і Ірена; Катречко, Юрій і Надія; Кецала, Роман і Марта; Климкович, Софія; Коваль, Богдан і Наталія; Когутяк д-р, Володимир; Кравець, Юрій С.; Кунцьо, Микола; Куцло, Іван; Левандовський, Іван; Луцький, Микола і Марія; Макарух, Волтер; Німилович, Мирослав; Осідач, Мирослав; о. Осташ, В.; Островський, Володимир; Папіж, Г.; Пиптик, Гелен; Поголек, Павло і Розалія; Погорецький, Олександер; Попович, Володимир і Юстинна; Попович, Стефан і Надія; Романишин проф., Роман і Неоніля; Романів, Б.; Ржепецька, Марія; Смеречинська, Н.; Самутин, Петро і Анна; Сміт, Джорґе і Марія; Стеффора, Стефан; Шеремета, С.; Федорак, Стефан; Озеранік, Анна; Павлишин, О.; Павук, О.; Піхурко, Стефан; Слюка, Стефан; Степанюк, Юрій; Стиран, С.; Ткач, Павло і Параскевія; Фафендик, Стефан і Марія; Черненко, Василь; Швед, Йосиф М.

По 3.00 дол. зложили:

Місіло, Стефан.

По 2.00 дол. зложили:

о. Боровський, Володимир; Іляшенко, Наталія; Малець, Йосиф; Миколаєвич, Р.; Проць, Н.; Савескі, Вілліям; Хоміцький, Макс.

По 1.00 дол. зложили:

Н.Н. (Філядельфія); Лясс, А. Анна.

Ім'я і прізвище в цьому списку подаємо так, як вони були подані жертводавцями українською мовою, якщо вони були подані тільки латинкою — подаємо їх користуючись транслітерацією Конґресової бібліотеки США.

Щоб оминути неточностей, просимо всіх шановних жертводавців подавати свої прізвища в двох мовах.

Щиро дякуємо всім жертводавцям. З уваги на всеукраїнську місію, яку сповняє УВУ, МЕТОЮ ФУНДАЦІЇ є, в шестидесятиліття існування УВУ (1921-1981), — створити ОДНОМІЛЬЙОНОВИЙ ФОНД, який допоможе забезпечити дальший розвиток української науки у вільному світі, так конче потрібної, тим більше, що на Рідних Землях йде повна русифікація.

УПРАВА Фундації звертається до всіх українських патріотів, які досі ще не зложили пожертви й не стали членами ФУВУ з гарячим проханням стати членом **Фундації, або скласти пожертву в міру Ваших спроможностей** Якщо Ви зложили свою пожертву — тоді доповніть її одноразово чи ратами, щоб стати членом Фундації із всіма правами, відповідальністю і привілеями. Коли Ви вже є членом Фундації — просимо ВАС піднести свій вклад на вищий рівень.

У Вашому особистому імені, в імені цілої родини; в імені дорогих Вам осіб, що відійшли у вічний спокій; в імені організації та установи — Ви маєте можливість створити при Фундації УВУ **„Постійний Стипендійний Фонд" (ПСФ)** з якого щорічно буде приділена стипендія на студії або дослідну працю в царині україністики. **Фінанси ПСФ** є поставлені окремо на найвищі відсотки, у банках і тільки відсотки розподіляються на стипендії або дослідні праці чи публікації згідно із волею та бажанням фундатора чи жертводавців. ОСНОВНИЙ капітал зложений фундатором чи жертводавцями залишається постійно ненарушеним. ТОМУ ці ПСФ будуть існувати вічно. САМ Меценат, родина, або нащадки є річно інформовані про використання і розподіл відсотків даного ПСФ, одночасно фундатори, родина чи їх нащадки своїми порадами та дальшими пожертвами можуть постійно розбудовувати ці родинні ПСФ.

Повний Постійний Стипендійний Фонд є тоді, коли меценат, родина чи установа зложить на цю ціль **10,000.00** дол. Проте, коли вже вплачено 5,000.00 дол. **ПСФ** — починає діяти доповнений фондами Фундації. Вплати на **ПСФ** — можна сплачувати ратами.

Коли із різних причин Ви не маєте можливости створити **ПСФ** просимо Вас з різних оказій творити **одноразові стипендійні фонди. Одноразовий Стипендійний Фонд** є тоді, коли жертводавець на цю ціль зложить **500.00** дол. **Одноразових фондів цього року було десять.**

Всі стипендійні фонди постійні і одноразові і їх фундатори є оголошувані в українській пресі на всіх континентах. **Стипендійні фонди** це найкраща можливість увіковічнити Ваше ім'я, ім'я Вашого роду-традиції так широко відомі колись на Батьківщині, при тому зробите капіталовклад, який у Вашому імені буде сторицею повернений українським громадам — українському народові.

Головними критеріями приділення стипендій є обдарованість і успіх в студійній і національно-громадській праці, без огляду на вибрану спеціяльність.

Цього року, по сьогоднішній день вже зголосилося **36 молодих студентів**, зокрема із бідніших країн нашого поселення за фінансовою допомогою до Фундації УВУ. Наші Фонди не вистачають на те, щоб хоч частинно усіх їх задовільнити. Аж сумно відкинути цих молодих людей — так конечно потрібних, щоб заступити опорожнілі місця в українському шкільництві, в молодечих організаціях, в українських установах. Тим більше, коли ми є свідками постійного відлету „журавлиним шнурком" у засвіти — **активних і довголітніх працівників в українських наукових,** громадських, церковних і культурних установах та своєрідного занепаду активности нашої діяспори.

Нехай у нашій діяспорі не буде ані однієї особи, родини, парохії, організації чи установи, ім'я якої не було б записане між тими, що поклали свою цеголку у велику будову Фундації УВУ для вільної української науки.

Всі пожертви і датки на Фундацію УВУ, на постійний чи одноразовий стипендійний Фонд — **можна відтягнути від податку.**

Виповніть ще сьогодні ЧЛЕНСЬКУ ЗАЯВУ і перешліть разом зі своєю вкладкою чи пожертвою на адресу Фундації. **Ще** раз запрошуємо **ВАС ОСОБИСТО** до цього.

Проф. Петро Ґой
Президент Фундації УВУ

Д-р Ярослав Моцюк
Фінансовий Фундації УВУ

Просимо ласкаво тут відтяти й виповнити

1. Прошу прийняти мою (нашу) пожертву: $15.00 ☐ $25.00 ☐ $50.00 ☐
   інша: ....

2. Роди членства: (одноразова членська вкладка, можна сплачувати ратами)
   а) член-меценат ☐ $ 1,000.00;
   б) член добродій ☐ $ 500.00;
   в) звичайний член ☐ $ 100.00;

Ім'я і прізвище або назва організації ....

Адреса ....

Підпис апліканта (жертводавця) .... Дата ....

Чеки виписувати на: UFU Foundation та висилати на адресу Фундації УВУ:

UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION, Inc.
203 Second Avenue ■ New York, N.Y. 10003

Робітник М. Погиба...

(Закінгення зі стор. 1)

наклепницька діяльність, за яку я відбуваю другий термін ув'язнення. Що ж це за „злочини", за які мене було засуджено в 1975 році за статтею 1871 Київським облсудом (обласним судом) до трьох років позбавлення волі, а в 1979 році за таку саму „наклепницьку" хуліганську діяльність за ст. 206 нарсудом (народним судом) Ленінського району м. Києва — по п'яти років?

Перебуваючи на найнижчому східці совєтської суспільної драбини, працюючи робітником, я прямо й безпосередньо на собі відчув тягар економічного, соціяльно-політичного і національного гніту. І, звичайно, я не міг не замислюватися та не шукати справжніх причин цього гніту. З часом я побачив, що експлуатації підлягають такі самі робітники, як я, і ступінь експлуатації тим більший, чим нижче перебуває людина на суспільній драбині.

Так чи інакше я дійшов висновку, що основним експлуататором в СССР є держава та обслуговуюча її кляса державно-партійної буржуазії, якій належить у країні реальна влада. Соціялізм, про який так багато говорять у СССР, і так звана всенародна держава є не що інше, як параван, за яким ховається справжній, зовсім не соціялістичний спосіб виробництва і розподілу матеріяльних благ. Коротше, я дійшов до переконання, що в нашій країні існує суспільство державного капіталізму з тоталітарною формою політичної влади.

Від природи товариський я в розмовах з робітниками на роботі й у побуті висловлював свої погляди на деякі сторони нашої совєтської дійсности і в цьому не вбачав нічого поганого. Зокрема, в своїх розмовах з товаришами на роботі я вказував, що справжня причина нашого злиденного становища полягає не в помилках адміністрації, а в самій структурі виробничих відносин, які насправді є капіталістичними, де робоча сила виступає товаром, який продають значно нижче його вартости, і де робітнича кляса, виробляючи матеріяльні блага, не бере участи в їхньому розподілі. Я вказував, що це спричиняє злиденне, по суті безправне становище робітничої кляси в нашій країні.

У своїх бесідах, а також у листівках, які я саморобно складав і розповсюджував у м. Києві (на дошках оголошень, у транспорті, на пам'ятниках, — до речі, за те, що я приклеїв свою листівку на пам'ятник Леніну, мене притягли до кримінальної відповідальности за ст. 206 — за хуліганство), я вказував, що совєтські профспілки (державно-партійні організації) не є самодіяльною організацією робітничої кляси і не захищають її прав та економічних інтересів, а насправді є складовою частиною державно-партійної машини, головна мета якої — якомога більше витискати додаткової вартости (соцзмагання) та тримати робітничу клясу в сліпому послуху, підгодовуючи її зрідка дрібними подачками у формі преміяльних. Ступінь цих подачок залежить від дисципліни, перевиконання норм виробітку та відданости владі.

А тих робітників, які висловлюють пряме чи непряме невдоволення, за згодою тієї самої профспілки переводять на найнижче оплачувані роботи, позбавляють усіх пільг і зрештою передають під пряму „опіку" каральних органів совєтської влади.

Я вказував, що в СССР є антагоністичні кляси (кляса експлуатованих і кляса експлуататорів), отже, й існує клясова боротьба, що має кримінальний характер (держава грабує робітничу клясу, вона ж обкрадає державу). Що робітничу клясу, її найпригнобленішу частину кидають у ще більше рабство (в систему так званих виправно-трудових установ), де ступінь експлуатації потроюється, а в людині знищують найменшу здатність протестувати, й вона перетворюється на робочу худобу чи, висловлюючись по-сучасному, на неодухотворених роботів.

У своїх листівках і бесідах я вказував, що така форма „клясової боротьби" вигідна тільки державі. І ми, інакодумці-робітники, мусимо від неї відмовитися та шукати нових шляхів клясової боротьби, яка б вела до справжнього розкріпачення робітничої кляси.

Вважаю, що в цьому я не був самотній, що в Совєтському Союзі дозрівають об'єктивні умови для створення незалежних (не партійно-державних) профспілок, які могли б ефективно розв'язувати нагальні проблеми, що стоять перед робітничою клясою. Я пояснював своїм товаришам за клясою, що ми маємо право не тільки говорити про вільні профспілки, а створювати їх.

І ще я говорив робітникам та писав у листівках, що робітнича кляса в СССР складається з трьох великих груп: 1. привілейована (герої, ударники праці, партійні підлабузники, які шпигують за робітниками тощо); 2. середня, найбільша і 3. найбільш експлуатована та безправна, яка злиденно животіє.

І це не перебільшення, це правда так званої соціялістичної дійсности. Ці раби-робітники (в'язні й колишні в'язні, яких мільйони) однією ногою на волі, другою — в тюрмі (до речі, я належу до цієї категорії), — низька оплата праці, постійні гноблення з боку властей, моральна нестійкість та інші соціяльно-економічні фактори штовхають цих людей на шлях злочинів, який веде знову до виправно-трудових установ, де робітнича кляса становить 99 відсотків і є базою для цих установ, через які проходить неблагонадійна частина трудящих і яка править за страховище для всієї робітничої кляси.

У ході своїх бесід і так званої „наклепницької" діяльности я переконався, що подібні погляди мають багато робітників, яких по праву можна назвати інакодумцями. І ще переконався, що таких робітників з кожним днем стає дедалі більше і більше.

І хоч панівна кляса не гребує жадними засобами в боротьбі з інакодумцями, робітниками, які стихійно протестують, — однак жадними репресіями вже не задушити тієї істини, що вже дозріла в свідомості, людей, тобто вільнодумної частини совєтського пролетаріяту.

Останні події в Польщі наочно показали, що робітнича кляса здатна вести боротьбу за свої права і свободи, за реальне підвищення свого добробуту, та що ефективність цієї боротьби залежить від рівня солідарности робітничої кляси, від степеня її самоорганізованости.

Ось коротко й уся моя „наклепницька" діяльність, за що кинули мене власті на „виправлення" за колючий дріт.

Я ж уважаю, що кожна людина, хай вона й робітник, має право розповсюджувати свої погляди як в усній, так і в письмовій формі. Переслідування за це є грубим і свідомим порушенням прав людини, які проголосила Загальна Декларація прав людини, прийнята Генеральною Асамблеєю ОН 10-го грудня 1948 року й ратифікована Верховною Радою СССР у 1956 році, зокрема, ст. 19, яка говорить: кожна людина має право на свободу мати переконання і свободу висловлювати їх. Це право включає свободу безперешкодно додержуватись своїх переконань та свободу шукати, діставати і розповсюджувати інформацію й ідеї будь-якими засобами, незалежно від державних кордонів.

Прошу Українську правозахисну групу ознайомити з моїм листом совєтську і світову громадськість, насамперед міжнародний профспілковий рух. Нехай вони розсудять, хто ж є справжній злочинець та які мотиви ним керують?

З глибокою повагою
Погиба (підпис).

„Лісові Мавки" відбули свою Раду

Минулорічна Курінна рада 20-го куреня УСП-ок „Лісові Мавки" відбулася в днях 23 і 24-го серпня, як личить „Мавкам", серед зелених гір і широких долин, над бистрою річкою Скогарі, в Гантері, Н.Й., на „Кобзярівці".

На Раду з'їхалися лісові мавки з далекого Чікаґо і Торонто, з Філядельфії і Ню Джерзі, щоб відновити і закріпити дружбу та спільно обговорити курінні справи. Раду відкрила курінна ст. пл. Рута Ріпецька. Опісля відчитано звіти гуртків.

В останньому році курінь „Лісові Мавки" брав активну участь у виховній та адміністративній праці своїх станиць. Лісові мавки займають пости зв'язкових, гніздових та виховниць і є членами станичних старшин. Цього літа лісові мавки були в команді й булаві юнацьких і новацьких таборів на „Беркуті" (ст. пл. Наталка Деркач), на „Вовчій Тропі" (ст. пл. Юля Федик) та на „Писаному Камені" (ст. пластунки Туня Білик, Таня Німилович і Христя Панчук). Вони були також членами Булави вишколу новацьких виховників на „Беркуті" (ст. пластунки Христя Панчук, Рута Ріпецька і Христя Харкевич) та Водно-мандрівного табору „Побратимів" у Канаді (ст. пл. Оксана Лисейко). Поодинокі члени куреня входять у склад проводу Уладу Старших Пластунів (УСП) при КПС і ГПБ: ст. пл. Христя Панчук - референт УСП при КПС в ЗСА, ст. пл. Христя Желтвай - член Головної Булави УСП при ГПБ.

Гуртки „Мавок" влаштовували великодні базари, мистецькі імпрези, організували прогулянки з юнацтвом і новацтвом, різні активності в осередках УСП та забави. Курінь начислює тепер 36 старших пластунок з різних сторін Америки й Канади. Тому що багато мавок перейшло до Уладу Пластових Сеніорів (УПС), під сучасну пору організується курінь сеніорок.

Під час нарад дискутовано про активність членів, правильник кандидатів, діяльність на майбутнє тощо. В часі, вільному від нарад, мавки гуртом оглянули чудову гуцульську церкву і ґражду та відвідали мистецькі виставки Едварда Козака, Ярослава Вижницького і Слави Ґеруляк. Увечорі відбулася спільна вечеря в гарній їдальні на „Кобзярівці".

Коли на небі світили вже зорі, усі мавки перейшли над річку і там переведено обряд приймання „шелестів", що є другим ступенем кандидаток до куреня. Заквітчані вінками з польових квітів, у руках тримаючи засвічені свічки, мавки відчували чар ночі волинських лісів з Лесиної „Лісової Пісні". Ще довго лунав настроєвий і веселий спів при Мавчиній ватрі ...

Другого дня в неділю вранці відбулися вибори Курінної команди, в склад якої ввійшли: ст. пл. Рута Панчук-Ріпецька - курінна; ст. пл. Оксана Лисейко - курінний суддя; ст.пл. Анетка Харук - курінний скарбник; ст. пл. Христя Панчук - хронікар, і ст. пл. Ангелина Дичій - хорунжа. З нагоди цьогорічної Курінної ради „Лісові Мавки" рішили скласти черговий даток у сумі 350 дол. на Залізний Фонд пластових видань, тим підвищуючи загальну суму своїх пожертв до 1,000 долярів. Наступну Раду заплановано на кінець червня 1981 року в околиці Чікаґо.

Курінна, дякуючи усім за приємну зустріч, закрила Раду. Після того усі мавки взяли участь в Службі Божій у прегарній гантерській церковці та з гарними враженнями роз'їхалися домів.

ст. пл. Рута Ріпецька, Л.М.,
курінна.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 10-го березня 1981 р. в Рочестері, Н. Й., відійшла у Вічність на 84-му році життя,

наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

МАРІЯ ОЛЕНА ЯРІШ

Цією дорогою висловлюємо нашу найсердечнішу подяку всім Рідним, Односельчанам, Приятелям та Знайомим, що так численно взяли участь в похоронних відправах та виявили своє співчуття словом, письмом і телефоном. Щира подяка нашим односельчанам п-ству М. П. Куликам та п. М. Стасевій за слова розради і піддержку в часі нашого горя.

Сердечно дякуємо Впр. о. пароховi В. Осташеві за відправу Панахиди та похоронних відправ, за прощальні слова над домовиною Покійної.

Особлива подяка нашим Односельчанам та Приятелям, які приїхали з дальших місцевостей: д-рові Романові Дикому з дружиною з Філядельфії, п. І. Врублевському з Бруклину та п-ству П. М. Марушкам з Гамілтону.

Сердечно дякуємо всім Хористам хору „Сурма" та його дириґентові п. інж. Я. Матковському за гарний спів під час Панахиди та Парастасу. Дякуємо дякам пп. О. Джусові та В. Бездухові, що своїм співом звеличали похоронні відправи. Дякуємо всім Тим, які несли домовину. Особлива подяка п. Б. Хомякові та А. Фалатові за ласкаву услугу своїм часом і автами, коли тільки виникла потреба.

Щира подяка Всім, що зложили пожертви на Служби Божі, Патріярший Фонд та інші цілі.

Щира подяка п. М. Холєвчук за переведення збірки на Патріярший Фонд під час поминок. Рівнож дякуємо о. пароховi В. Осташеві та проф. В. Каліцінському за їх щирі зворушливі прощальні слова під час тризни. Щиро дякуємо п. І. Олексинові за переведення тризни.

Особливу подяку складаємо Сестрицтву Св. Ольги при церкві св. Богоявлення за їхню працю у приготуванні поминок — тризни, а саме паням: І. Когут, А. Кравчук, А. Омелюх, Т. Бодик, М. Пристай, М. Колодій, М. Фалат, І. Губка, С. Свірська, Л. Бездух, М. Сипняк, А. Джус, М. Приймак.

Щира подяка всім тим Приятелям та Знайомим, які писемно прислали їх щирі і зворушливі слова співчуття та розради.

Щира подяка похоронному заведенню Гарасимчука за дбайливе переведення похорону.

•

На СЛУЖБИ БОЖІ зложили:

Петро і Марія Марушки, д-р Роман і Евгенія Дикі, Андрій і Леся Харак, Іван і Анна Врублевські, Іван і Оля Подусовські, Михайло і Ольга Малинівські, Теодор і Надія Бабюк, Михайло і Пелагія Кулик, Евген і Оксана Кулик, Ярослав і Марія Матковські, Тарас і Марія Кахникевич, Іван і Стефанія Телега, Андрій і Марія Фалат, Марія Стасів, Марія Ґуран, Василь і Ліна Бездух, Степан Чолач, Михайло і Іванна Терлецькі, Володимир і Ірина Біловус, Іван і Надія Петрик, Андрій і Ляриса Харамбура, Борис і Іванка Губка, Стефанія Губка, Константин Шевчук, Богдан і Лідія Хом'як, Роман Куціль, Марія Корнило, Марія Колодій, Анна Фещишин, Анастазія Домащук, Василь і Ірена Гринчишин, Юрій і Павля Крамар, Іван і Марія Мойсей, Віктор і Неля Ґалуцькі, Іван і Евдокія Костів, Володимир і Люба Юзьків, Михайло і Лідія Шавранські, Степан і Марія Сипняк, Михайло і Евдокія Кавин, Ілія Кузьмик, Павло Гарасимчук, Стелла Шлаєр та сусіди з вулиці Скайлейн.

На ПАТРІЯРШИЙ ФОНД:

по 50.00 дол. — Михайло і Ольга Малинівські, д-р Роман і Евгенія Дикі;
40.00 дол. — Андрій і Марія Фалат;
по 25.00 дол. — Іван і Наталія Олексин, Михайло і Пелагія Кулик, Марко і Ольга Лонкевич, Стефан і Ольга Павлишин, Марія Струмінська, Український Народний Союз — Відд. 437;
по 20.00 дол. — Марія Стасів, Михайло і Марія Крижанівські, Христина і Карпо Бартош;
15.00 дол. — Евстахій і Марія Загачевські;
по 10.00 дол. — Олена Харамбура, Роман Вергун, Тарас і Марія Кахникевич, Володимир і Ірина Біловус, Петро і Марія Лещишин, Мирон і Евгенія Масловські, Мирослав Благий, Михайло Білозір, Ольга Сімкало, Михайло і Іванна Терлецькі, Володимир і Ярослава Зелез, Любомир і Люба Шміґель, Карпо і Стефанія Маньківські, Марія Холєвчук, Мирослав Тицький, Іван і Анна Врублевські, Іван і Ольга Подусовські, Володимир і Евгенія Колцьо, Евген і Оксана Кулик, Роман і Ольга Костюк, Омелян і Марія Омецінські, Роман Куціль, Ярослав і Марія Матковські, Володимир і Богданна Тарнавські, Іван і Анна Боднар, Юрій Боберський, Марія Фещишин, Григорій Тригула;
по 5.00 дол. — Стефанія Лаба, Іван Івасів, Мирон Лучанко, Анна і Олекса Буцєрка, Микола і Наталія Мигович, Іван і Марія Мойсей, Василь Каліцінський, Марія Колодій, Анна і Стефан Васьків;
100.00 дол. .... Петро Яріш
300.00 дол. .... Андрій Яріш

На ВИХОВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ у Бразилії:

20.00 дол. .... Лідія і Богдан Хомяк

На МОНАСТИР ОО. СТУДИТІВ у Вудстаку, Канада:

20.00 дол. .... Петро і Марія Марушки

Нехай Всевишній Господь віддячить Всім сторицею.

ПЕТРО — муж
АНДРІЙ — син
ОЛЬГА МАЛИНІВСЬКА з мужем
МИХАЙЛОМ — сестра
НАТАЛКА ОЛЕКСИН з чоловіком
ІВАНОМ — сестрінка
та дітьми ХРИСТИНОЮ і ІГОРЕМ

Лемківський вечір І. Савицької і Х. Карпевич у Вотервліті

Вотервліт, Н.Й. (*І. Д.*). — Заходом рухливої управи 99-го Відділу СУА відбувся тут 17 травня в залі церкви св. о. Миколая Лемківський вечір при участі письменниці Іванни Савицької та співачки Христини Карпевич. Голова Відділу Дозя Кушнір привітала мисткинь та гостей. Культурно-освітня референтка мґр Люба Біла Мунтер у вступному слові представила письменницький шлях Іванни Савицької.

Вона почала друкувати свої казочки, оповідання, вірші від 16-го року життя у дитячих журналах. В Америці вступила до Об'єднання Письменників Дитячої Літератури (ОПДЛ), видала сім книжок для дітей: „Серце" — збірка віршів, присвячених матері; „Золоті дзвіночки", „Наша хатка", „Денник Ромця" — оповідання, „Незабудьки", „Три казочки" — вірші, „Молоді пісні" — співаник, музика М. Фоменка. Для старших видала збірку оповідань „З пташиного лету", приготовляє збірку лемківських нарисів „Ой, верше, мій верше". Друкує свої фейлетони у „Свободі", в „Народній Волі" веде постійний відділ „Хвилинка дружньої розмови", де порушує проблеми дня.

Письменниця народилася в Ялині, де її батько був священиком. До десятого року вона говорила тільки лемківським говором, тому добре його знає й пише лемківські нариси лемківським говором, що надає їм реґіонального кольориту.

Довготривалими оплесками присутні привітали І. Савицьку, яка по-мистецьки прочитала зворушливе оповідання „Квіт папортини". Солістка Христина Карпевич проспівала при власному супроводі на фортепіяні „Ой, верше, мій верше", пізніше весільну, косарську й купальську пісню „Болай ся когут знулив".

Опісля письменниця прочитала „В новітніх катакомбах", „Березові прутики", репортаж з Києва, а вкінці — спомин з дитинства „Беркова Деворка". Х. Карпевич проспівала „Отче наш", „Рідна мати моя" і вкінці — „Ой, верше, мій верше" у своєрідній мистецькій інтерпретації. Багато слухачок і слухачів було зворушено до сліз як змістом, і високомистецькою формою передачі, так і прегарним співом. Чарівна, зелена Лемківщина стала перед очима багатьох уродженців цієї частини українських земель.

На залі були не тільки уродженці Лемківщини, але й Поділля, Київщини, Полтавщини, Полісся, і всі вони глибоко переживали трагедію Лемківщини. Голова Д. Кушнір подякувала обом мисткиням за такий чудовий Лемківський вечір, найкращий авторський вечір у нашій околиці.

ПРОПУЩЕННЯ В УПРАВІ

У звідомленні з XIII Конвенції Союзу Українок Америки — „Свобода" з 29-го травня 1981 року, у списку складу новообраної Управи пропущено прізвище Іванни Ратич — фінансової секретарки СУА. — Ред.

Вшановуючи світлу пам'ять

ГАННИ ДМИТЕРКО-РАТИЧ

складаю 25.00 долярів
на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ у Ню Йорку.

•

Синам і Родині висловлюю своє глибоке співчуття.

ЗЕНОВІЯ ВОРОБЕЦЬ

Ділимося сумною вісткою, що з Божої Волі, 13-го травня 1981 року відійшов, несподівано, у Вічність

наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДО

сл. п.

Інж. ІВАН ЧИЖ

народжений 7-го серпня 1926 р. в Раві Руській, Галичина.

Керівник Оперативного Відділу при міській Управі у Філядельфії, Па.

ПАРАСТАС був відправлений у п'ятницю, 15-го травня 1981 р., о год. 8-ій веч., в похоронному заведенні Насевичів у Філядельфії, а ПОХОРОН відбувся в суботу, 16-го травня 1981 р., о год. 9-ій рано, з того ж похоронного заведення до церкви св. Архистратига Михаїла у Дженкінтавн-Філядельфія, а звідти на цвинтар у Факс Чейсі.

Горем прибиті:

ЕМІЛІЯ — дружина
МАРТА — дочка
ХРИСТИНА РЕЙМАН — дочка з чоловіком ВІНСЕНТОМ і донею АЛІЦІЄЮ
МАРІЯ МАН — дочка з чоловіком ДЖІНОМ і сином ЯРЕМОЮ — ІВАНОМ
МАРІЯ — мати в Україні
Ближча і дальша Родина

Ділимося болючою вісткою з Рідними і Приятелями, що у вівторок, 2-го червня 1981 р. в Балтімор, Мд., ненадійно, відійшла від нас у Вічність

наша Найдорожча МАМА, СЕСТРА, БАБУНЯ, ТЕТА І БРАТОВА

бл. п.

МАРІЯ зі СУПІНСЬКИХ КОТИК

вдова по бл. п. Томі Котикові, кол. директорові Маслосоюзу у Львові.

ПАНАХИДА І ПАРАСТАС будуть відправлені в похоронному заведенні Lilli & Zeiler, Eastern Ave. & S. Wolfe Street, Балтімор, Мд., в п'ятницю, 5-го червня 1981 р., о год. 7:30 веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 6-го червня 1981 р., о год. 8:30 ранку в похоронному заведенні та українській католицькій церкві св. Михаїла, 524 S. Wolfe Street, після яких Тлінні Останки будуть зложені на місцевому українському католицькому цвинтарі.

Горем прибиті:

ХРИСТИНА, МИРОСЛАВ, АНДРІЙ І ОЛЕКСАНДЕР ЛИСОБЕЇ — донька, зять і внуки
ЮРІЙ, МАРІЯ, МАРКО І БОГДАН КОТИКИ — син, невістка і внуки
АННА МЕЛЬНИК — сестра
СТЕФАНІЯ СУПІНСЬКА — братова
ЮРІЙ ГОРОБІЙОВСЬКИЙ — шваґер
ЛІДА І АДАМ МАРКОВСЬКІ зі сином ІВАНОМ, невісткою та внуками — братаниця з родиною
ЛЯРИСА, МИКОЛА І МИКОЛА ВОЙТОВИЧІ — сестрінка з чоловіком і сином
ТАЇСА, ІВАН, АДРІЯН І ДОРІЯН КОРЖІ — сестрінка з чоловіком і синами

Загальні збори хору „Думка"

Чергові загальні збори товариства хору „Думка" відбулися 1-го травня ц.р. в домівці Українського Спортового Клюбу, при 2-ій Авеню в Ню Йорку. Зборами проводила президія у складі: предсідник Борис Кекіш, секретарки Зіна Раковська та Роксоляна Подмірко.

Збори, скликані на 7-му год. веч., відбулися у пізнішому часі, через неясність статутової клявзулі, що до членства, у яке є уповноважене до виношування рішень, щоб збори були правосильними.

Після вибору президії, прийняття порядку нарад, та вибору комісій верифікаційної і номінаційної, приступлено до звітів Управи.

Василь Тершаковець переповів у досить детальний спосіб протокол із попередніх зборів. Дальші звіти почато, так сказати, від „долу", себто всіх членів, а відтак голови. Думаємо, що це добра метода звітування. Звіти були у такому порядку: секретарка Кириченко, господарський референт Р. Кушнір, скарбник М. Кулинич, диригент С. Комірний, голова І. Раковський. Звіти були належно опрацьовані і з них пробивалася журба за добро товариства. Із фінанасового звіту видно, що касові книги замкнено з досить добрим сальдо, так що нова управа могтиме спокійно зачинати працю у новому році. На це склалося: більше виступів хору, дотації громадян, які доцінюють важливість існування хору, накручення нової плити, як теж і прихід із балю, що відбувся цього року у Народному Домі, тим заощаджено на видатках. Журбою диригента С. Комірного є поставлення хору на ще вищий рівень. Хоча хор зарепрезентувався у минулому році досить добре, але це не вдоволяє його, бо амбіцією диригента — йти вперед і вперед.

У його пляні більше виступів та з новим репертуаром. Це можна осягнути при двох умовах: зміцненні голосів і відданого вивчання своїх партій.

Голова І. Раковський подав кількість відбутих виступів і концертів та відгук на них української громади. Концерти в честь С. Людкевича і в 30-річчя хору „Думка" були, як під оглядом моральним, так і матеріяльним, успішними, хоч на першому з них, із такої важливої нагоди, було трохи замало нюйоркської публіки. На його думку, хор є важливим товариством на цьому терені і, як такий, повинен бути власністю всієї громади, яка зі свого боку повинна підтримати його.

Вкінці він подякував членам управи за чесну слідну співпрацю.

Після звітів наступили запити і дискусія, в якій взяли участь: О. Гаєцька, О. Бабій, О. Мотиль. Всі підкреслювали взірцевість праці та відданість диригента ідеї української пісні. Голова своєю працею і тактом багато спричинився до успіхів хору.

На внесок Контрольної комісії одноголосно уділено абсолюторію уступаючій Управі. Опісля голова Номінаційної комісії В. Тершаковець зголосив листу до всіх органів товариства із зазначенням, що на всі пости є кандидати за вийнятком голови, бо І. Раковський відмовився від нього.

Відмова прийняти головство, хоч члени і допускали таку можливість, була, однак, великим ударом для всіх. Наша громада дуже вражлива і перечулена і треба мати багато терпеливости і такту, щоб можна було щось із нею зробити. В останніх каденціях І. Раковський, як голова товариства, показав себе таким, що розуміє громаду і легко може ввійти з нею у співжиття.

По довгих пертрактаціях та запевненнях членів управи про тісну співпрацю Ігор Раковський, під загальне вдоволення погодився прийняти пост голови.

У внесках і запитах були порушені такі питання: накручення плити із колядами, вивчання пісень українських композиторів, а не чужих, старатися про більше виступів.

На цьому збори закінчено, а опісля, при перекусці, приготованій панями хору, ще довго тривала гутірка.

О.М.

Старовина й краса України

Під час виставки стоять (зліва): д-р М.Кейван, проф. І.Кейван, Софія Скрипник, Софія Кричевська-Росандіч.

У днях 1-го, 2-го та 3-го травня цього року відбулася в Едмонтоні третя з черги виставка творів Катерини К.Росандіч, що її влаштувала Софія Скрипник.

Коли в двох раніших виставках мисткиня виявила незрівнянну майстерність в акварельній техніці та в пейзажах Европи й Америки („Прага", „Венеція" „Ґондолі", „Пристань в Сан Франсіско", „Монтерей", „Старе Чікаґо" і т.п.), хоча не бракувало пейзажів та урбаністичних мотивів з України („Київ з Дніпра", „Михайлівський манастир у Києві", „Канів", „Українське село", „Весна в Карпатах", „Дерев'яна церква" тощо), в цій третій виставці в числі 40 експонатів Катерина показала чисто українську тематику під назвою „Старовина України". Мисткиня зобразила передусім українську церковну архітектуру Київської Держави, частинно Галицько-Волинської, наймаркантніші зразки дерев'яного будівництва наших церков, декілька архітектурних об'єктів Запорізької Січі й Козацької Держави та оборонні замки середньої доби.

Картини виконані переважно ґвашем (хоча бачимо теж 4 олії, 4 пастелі й одну акварелю), і в цій техніці Катерина виявила теж не меншу майстерність, ніж в акварелі, хоча не „пасе задніх" в олії і пастелі.

Мисткиня прекрасно зобразила київську Софію — шедевр може й світової міри, тут і Печерська Лавра з чудовими кольористичними й світлотіневими вальорами, струнка й астральна Андріївська церква й дзвіниця Печерської Лаври, теж шедеври архітектури й органічно пов'язані з панорамою Києва. Два варіянти „Вхід до ближніх печер", один вирізняється багатим кольоритом, другий — прекрасною перспективою та контрастами й нюансами світлотіні.

Подібними прикметами вирізняються „Покровський манастир" в Києві, „Видубецький манастир" з прекрасними рефлексами в Дніпрі. В такому ж дусі „Спасько- Преображенський манастир" в Новгород-Сіверському, „Троїцький манастир" в Чернігові, зокрема „Чернігів" — загальна панорама з церквами й прекрасними рефлексами в Десні. „Золоті Ворота" в Києві — це справжня кольористична симфонія, а „Катедра св.Юра" у Львові під кольористичним, світотіневим і технічним аспектами належить до справжніх шедеврів нашої мисткині.

Особливого чару надала Катерина дерев'яним церквам, переважно Карпатської України, як, наприклад, „Церква Миколи Горішнього в Середньому Водяному", „Покровська церква в Кострині", „Струківська церква", „Церква в Колодному" й інші. Вони зображені на тлі чарівної української природи, насиченої багатим кольоритом, незрівняним освітленням та особливим настроєм.

Під кожним аспектом — кольористичним, настроєвим і технічним (виконані суто малярською фактурою) — мають особливу вартість оборонні замки: в Кам'янці Подільському (два варіянти), в Хотині, в Клевані, Острозі, в Луцьку (Замок Любарта, теж два варіянти), в Дубні, Гостині й інші. Звичайно, замки побудовані над ріками, а що наша мисткиня-безконкуренційний майстер передачі води з найніжнішими рефлексами, пейзажами з руїнами замків вона надала особливого чару.

Зображення старовинної церковної архітектури України в творах К.Росандіч це не бездушні моделі, не схематичні реконструкції, а тільки будівлі зі всіми прикметами стилів та органічно пов'язані з українською природою у кожній порі року, а то і дня. Київську Софію, Покровський манастир та Андріївську церкву мисткиня зобразила на тлі зими, Іллінську церкву в Суботові — у весняній порі, церкву в Кострині мисткиня зобразила серед розкішного карпатського літа, а серед золотої осени — Золоті Ворота; Троїцький манастир в Чернігові й інші.

В архітектурних об'єктах-церквах, що їх Катерина К.Росандіч зобразила у своїх картинах, виразно відмічені теж пори дня. Молчанський манастир в Путивлі — в ранішньому освітленні, Видубецький манастир — при заході сонця, як і всі архітектурні об'єкти — церкви й замки. Це картини-суцільні архітектурні пейзажі, повні чару й гармонії. Вони поривають і зворушують кожного українського глядача до глибини душі. Це не тільки старовина, але й краса України. Це — свого роду „євшан—зілля, що в'яже нас тісне духово.

На блискучі успіхи Катерини К.Росандіч склалися різні компоненти. Виростаючи в мистецькій родині Кричевських, зокрема діла Василя, знаменитого архітекта, й батька, теж Василя, визначного маляра української природи, вона здобула солідну мистецьку освіту й великий досвід. Крім цього, Катерина обдарована щедро винятковою творчою уявою та глибокою інтуїцією. Мисткиня вже зайняла чітку позицію в українському малярстві й зформувала свій стиль — самобутній реалізм. І саме її стиль досконало надається для цієї тематики — відтворення пам'яток української архітектури й краси української землі.

Можна толерувати, навіть захоплюватися творами скрайнього модернізму в малярстві, на жаль, годі нам уявити твори з цією тематикою в стилях сюрреалізму, футуризму, супрематизму, навіть експресіонізму, не кажучи вже про абстракціонізм — безпредметне мистецтво, відірване від природи й життя взагалі. Може бути тільки мистецтвом для мистецтва, якщо цей стиль можна мистецтвом уважати.

Катерина К.Росандіч обрала дуже гарну ідею — зобразити у своїх малярських творах найкращі здобутки нашої старовинної архітектури. Беручи до уваги те, що жорстока довбня історії нещадно вдаряла об мури наших церковних будівель, а впродовж довгих сторіч руйнували їх усякі наїздники й окупанти. Зокрема Москва систематично руйнує найвартісніші здобутки української духовости, особливо пам'ятки архітектури, а в останніх часах, кермуючись гаслом злиття націй в безглуздої назви „совєтський народ", обезголовлюють наш нарід не тільки біологічно, але й духово, щоб найменшого спомину по нас не залишилося. Тому в обличчі вищезгаданих фактів, слід нам особливо доцінювати цей високий задум мисткині К.Росандіч — показати у своїх творах найкращі здобутки старовинної української архітектури молодому українському поколінню, яке ніколи не бачило України, як також і чужинцям. Це бо „lingua universalis" — вселюдська мова, що далеко більше зробить для нашої визвольної справи, ніж сотні голословних політичних заяв, деклярацій та резолюцій. Ці шедеври української архітектури, зображені у малярських творах Катерини К.Росандіч, вимовно доказують, що ми — наскрізь зріла нація із тисячолітньою високою культурою.

Іван Кейван

Спортові вісті

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — ПАЛ ПАССЕЙК 1:1 (0:1)

Юніон, 10-го травня 1981 року

Ці змагання були рішальними щодо здобуття цьогорічного чемпіонату „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі. Тільки перемога „Ч.Січі" могла вирвати звання чемпіона цієї Дивізії, що вже має в руках клюб ПАЛ. До такої перемоги солідно готувалася наша дружина і з великим бажанням та завзятістю боролася на площі, але так дуже потрібної перемоги не осягнула. Так воно буває в спорті, дуже часто. Висока ставка захитала рівень гри більшости наших змагунів; в ній вони зробили більше помилок, як у цілому весняному сезоні. Очевидно, з цих помилок на протязі тієї зустрічі вповні скористали рутиновані суперники, які, одначе, в свою чергу, своєю „гострою" поведінкою постійно привертали увагу судді, що був змушений аж чотирикратно здержувати їх попередженнями жовтою карткою і остаточно червоною усунув із гри після перерви одного їхнього змагуна. В тому ж часі були теж попереджені жовтою карткою два змагуни господарів. Ведення 1:0 ПАЛ здобули в 29-ій хвилині, використавши успішно один із кількох корнеровий викоп м'яча. „Ч.Січ" вирівняла вислід 1:1 в 60-ій хвилині, теж після корнерового викопу, який спричинив замішання під воротами гостей, в якому після серії стрілів А.Бакуна, Ганича, врешті, Данило Благий вцілив м'яч у сітку воріт ПАЛ. Після цього були дальші можливості піднести вислід, особливо коли суддя усунув із гри брутального змагуна гостей і вони грали 28 хвилин вдесятку. На жаль, наші змагуни продовжували грати нервово і хаотично, завдяки чому гості вдержали успішний для них ремісовий вислід зустрічі. Склад „Ч.Січі": М.Хамуляк, В. Ткач, Ю.Бакун, М.Микуляк, А.Бакун, П.Гунчак, Р.Ганич, Д.Благий, Р.Колес, І.Чижович, Д.Бакун, А. Охрименко — провідник. У наступну неділю „Ч.Січ" має відбути останні календарні змагання з еспанським клюбом „Ґоя", вислід яких остаточно вирішить, котре із місць в першій „трійці" займе наша дружина.

ЖІНОЧА ВІДБИВАНКОВА ДРУЖИНА ВІЦЕ-ЧЕМПІОН ТУРНІРУ „ТИРНЕРС"

Дня 9-го травня ц.р. жіноча дружина „Ч.Січі" взяла участь у черговому і останньому офіційному турнірі сезону в рамках Відбиванкової Асоціяції Америки, що його влаштував клюб „Тирнерс" Лонґ Айленд, Н.Й. І знову „Ч.Січ" була єдиною українською дружиною, що репрезентувала українців між американськими відбиванковими клюбами, хоч у Ню Йорку є десятки українських дівчат і жінок, що вправляють й активні в тій ділянці спорту, але, на жаль, тільки у власному „ґетто" для власного „ефекту", щільно загороджені штучним „китайським муром". Треба сумніватися, чи така спортова активність і таке спортове виховання має якунебудь вартість.

У звітовому турнірі „Ч.Січ" гідно зарепрезентувала українське ім'я своєю гарною і ефективною грою, які завершувала переможними вислідами. Із шести своїх конкурентів „Ч.Січ" перемогла:

Трог Некс ВК 15:6, 15:8
Пепсіко ВК 15:8, 15:5
Тирнерс,Вайтс .. 15:10, 15:12
Рейнбовс ВК 15:7, 15:13

Ремісувала з клюбами:
Бруквилл ВК 15:13, 6:15
Савт Орандж ВК ... 15:11, 15:17

У висліді цього „Ч.Січ" разом із клюбом Савт Орандж здобула спільне перше місце. В додатковому і фінальному сеті, який вирішив долю чемпіонату цього турніру, „Ч.Січ" програла вислідом 5:15 і таким чином здобула нагороди віцечемпіона. Склад „Ч.Січі": М.Ганич, П.Котляр, І.Паславська, Л.Тицька, С.Моравська, О.Бурачинська, Л.Плячек. З різних причин відсутні були: І.Дармохвал, О.Паславської, М. Ватон і К.Вайс.

(от)

УАСТ „ЛЬВІВ" КЛІВЛЕНД РОЗПОЧАВ ВЕСНЯНУ РУНДУ КОПАНОГО М'ЯЧА

Дня 2-го травня ц.р. почалися гри весняної рудни за першенство Огайської Ліґи Копаного м'яча, в яких бере участь вісім дружин УАСТ „Львів", що змагаються у п'ятьох вікових групах юнаків, як теж в „Мейджор Дивізії", в резервовій та жіночій групах. Напочатку відбуті змагання принесли багато несподіванок, не у всіх випадках радісних та щасливих. Дружини, від яких ми чекали певних перемог, програли; інші ж, що займали досі тільки середні місця в табелях, пописувалися гарною грою та переконуючими перемогами. Дружина юнаків „А", яка є гордістю Товариства й українського спорту в Клівленді, виступила до першої гри без найкращих змагунів М.Шепаровича і С.Губача, які в цей день виступали в збірній „Олл Старс". Наші юнаки почали вдесятку, а в другій половині тільки вдев'ятку. Противник Норд Олмстед (наш конкурент за перше місце), очевидно, використав цю ситуацію, стрілив два ґолі і здобув перемогу. За честь мати репрезентантів в збірній стейту ми заплатили високу ціну, як у показнику табелі, так і престиж непереможної дружини. Інші дружини „Львова" радували очі продуктивною грою, а серця — перемогами. Починаючи від І-ої дружини, що виграла в зустрічі „за першенство „Мейджор Дивізії" з мадярами 3:0, ґолі здобули: Фабрізі, Пірсон і Фаріян. Резерва 3:1 з „Конкордією", ґолі стрілили: Сабель, С.Губач, Середа. Жіноча дружина перемогла „Екрон" 3:1, ґолі здобули: Свинар, Амачер, Латкович, юнаки „Б" — Інтер 1:0 (М.Шепарович); юнаки „Д" — Інтер 2:0; юнаки „Г" — СУМ-А Парма 9:0 (Топорович 2, Шакалюк, Олексик, Велс 3, Дриб'як і Головчак). Дружина „СІ" програла з „Інтером" 2:5.

Як уже згадано, два змагуни дружини „А" були вибрані до збірної стейту, вони відбули спільні в збірній тренінґи та приготувалися до участі в турнірі шести стейтів, що відбувся під час кінця тижня Меморіял у Милвокі, Вісконсин.

Із приємністю та сатисфакцією відмічуємо також вибір нашого змагуна дружини „Б" Д.Дзюби до збірної стейту в клясі молодших юнаків.

Степан Маланчук,
пресовий референт „Львова"

УСО „ТРИЗУБ" — „ФЕНІКС" 2:1 (0:1)

Першенські гри Пенсильванійської Ліґи Копаного М'яча наближаються до свого кінця. У неділю, 10-го травня ц.р., перша дружина „Тризуба" відбула на власній площі чергові змагання за першенство „Мейджор Дивізії", в яких здобула перемогу вислідом 2:1. Після цієї перемоги „Тризуб" висунувся на позицію третього місця у показнику табелі ігор. Переможні ґолі для „Тризуба" здобули: І.Рутс і Б.Санторе. Резерва „Тризуба зазнала поразки з резервою „Феніксу" 1:3. Юнаки „Тризуба" здобули перемогу з юнаками „Джермен-Гангеріянс", вислідом 3:2. Склад „Тризуба": М.Когут, Е.Лоза, Д.Кульчицький, І.Хромяк, Т.Козак, А.Беднарський, Д.Болес, Й.Коннер, Б. Санторо, І.Рутс, П.Насер, І.Харечко, Ц. Гант. Провідник М.Юрчак.

(як)

З ЖИТТЯ ШАХОВОЇ ЛАНКИ УАСТ „ЧЕРНИК" ДЕТРОЙТ

Шахова ланка УАСТ „Черник" протягом свого 30-річного існування завжди була активною, а часом досить численною. Засяг активности завжди змінювався у наслідок обставин, зацікавлень, а головно, залежав від ініціятиви ланкового. І так, наприклад, коли ланковим на протязі кількох років був д-р М.Лебедович, число активних шахістів переходило 35, з систематичними змаганнями в домівці Товариства.

Без огляду на зміни шахова ланка „Черника" завжди мала свою репрезентативну дружину в лізі Шахової Асоціяції Метро Детройту. У цьому році ланку перебрав Зенон Томків і вже після короткого часу дав підставу сподіватися повернення ланки до давньої форми діяльности, численности і популярности. Згідно з його звітом, діяльність цьогорічного шахового сезону закінчилася турніром ліґи Метро—Детройт 24-го квітня, де наша ланка здобула друге місце.

Протягом року УАСТ „Черник" репрезентувала в лізі тільки одна дружина, яка змагалася у третій дивізії. У складі дружини на зміну виступали (за кількістю точок): Р.Лазарчук, Б. Даниш, д-р Б.Гайдукевич, В Лисенко, З. Томків, Е. Власов і Р. Смаль.

У сучасну пору ланка інтенсивно підготовляється до участі в шахових першенствах УСЦАК. Відносно плянів на майбутнє, ланковий далі зареєструє дружину до ліґи Метро-Детройт, але цим разом уже з більшою кількістю змагунів, зорганізуванням секції юньйорів і відновленням внутрішніх та зовнішніх змагань і турнірів.

В.Кізима

ВІЛЬНІ ЧЛЕНИ УПРАВИ

У новинці про вибір Михайла Ольшанського на голову Округи УНС у Чікаґо („Свобода" з 30-го травня 1981 року) дописувач подав, що вільним членом управи є Петро Гула, а має бути Петро Ґут, голова 220-го Відділу УНС, і Степанія Лісович, секретарка 395-го Відділу УНС. — Ред.

Індія і Китай

(*Продовження зі стор. 2*)

ти населення державами світу, не лише поверне розвиток подій на азійському континенті у новому, куди здоровішому, як дотепер напрямі, але й потягне за собою цілий ряд вагомих наслідків у світі. Щоб тільки до того дійшло. Бо не можна забувати, що такі великі переломи не стаються легко, а крім цього проти цього працюватиме з усіх сил Совєтський Союз, а сили в нього великі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 13-го ЧЕРВНЯ 1981 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 270. Відд., о год. 7-ій веч. в УНДомі. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. В часі літнього часу, кому не можливо прибути на збори, вкладки можна посилати поштою до фін. секр. на адресу: S. Ostrowsky, 29 Lexington Ave., Jersey City, N.J. 07304. Tel.: 432-2983.

КОНЦЕРТ ВИЗНАЧНИХ УЧНІВ УМІ

Ню Йорк, Н.Й. — В неділю, 7-го червня, о год. 6-ій вечора, в залі Українського Інституту Америки, при 2 Схід 79-та влиця (ріг 5-ої авеню), виступлять визначні учні Українського Музичного Інституту, кл. Т. Богданської, Г. Клим, Г. Мирошниченко, Л. Стругацького, К. Чічки - Андрієнко, щоб прилюдно, перед публікою дати звіт з цілорічної наполегливої праці. На цьому концерті виступить вперше в Ню Йорку Смичковий Ансамбль УМІ, в повному складі, під диригентурою Р. Венке.